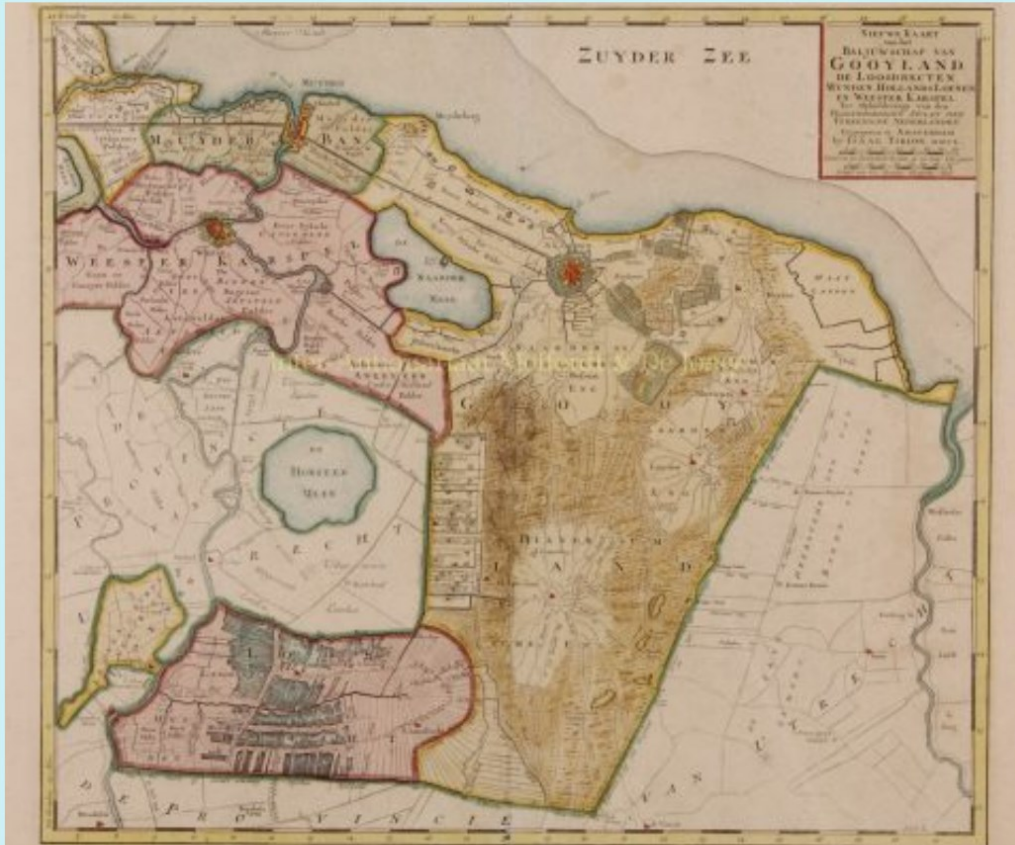

Gooise Sporen

Gooise Sporen

Afdelingsblad Gooiland, 2026 nr. 3

11 sep 2026

Inhoudsopgave

- Van de voorzitter
 - Bestuursmededelingen van het secretariaat
 - Terugkerende mededelingen
 - Stamboomonderzoek niveau 1
 - Eéndaagse cursus stamboomonderzoek 6 oktober 2026
 - 100 jaar of 110 jaar?
 - Krijn Spaan - boek 14 'Van de Korenmolen tot de sluis'
 - GeneaGenie
 - Instituut voor de Nederlandse taal
 - Genogram wat is dat?
 - Sebastiaan Ludolf van Eytzen
 - Van Sulyard naar Sulyard van Leefdael
 - Literatuur en Genealogie: *De Jaknikker* door Peter Buwalda
 - Kopij Gooise Sporen
 - Evenementen in 2026
 - Ledenaantal
 - Colofon
-

Van de voorzitter

Als je deze 'Gooise Sporen' in handen krijgt, hebben we een lange zeer warme en droge zomer achter de rug. Hopelijk kunnen we nog genieten van een fijne nazomer, met veel interessante historische en genealogische activiteiten.

Die is al begonnen met de 'Open Monumentendagen' dit weekend.

Zelf organiseren we op woensdagavond **16 september** onze volgende bijeenkomst in de Bethlehemkerk in Hilversum met Harmen Snel, bekend van het Stadsarchief Amsterdam en het NTR-programma 'Verborgten Verleden', maar ook al lang lid van onze afdeling. Onder het motto '*Vastlopers en droogkokers*' hebben jullie de kans gekregen hem dat ene nooit opgeloste probleem voor te leggen. Ook zeer interessant voor andere genealogen!

Op woensdagmiddag **30 september** vindt er een informatiemarkt plaats van de Seniorenvereniging Hilversum 'Senver' in het Annagebouw (Emmastraat 1, achter de St. Vituskerk), die ook toegankelijk is voor niet-leden. Om 14.45 uur is er een workshop van onze secretaris Dik Jager met als titel "*Vind in 15 minuten je voorouders terug*".

In het vorige nummer van 'Gooise Sporen' noemde ik de inleidende 'Cursus Stamboomonderzoek voor beginners' die "ons" Archief Gooi en Vechtstreek afgelopen mei voor de tweede keer in Hilversum organiseerde.

Als vervolg hierop organiseert het Archief nu in het kader van de 'Maand van de Geschiedenis' op dinsdag **6 oktober** in zijn vestiging in Naarden een compacte gratis ééndaagse cursus (meer informatie op de [website van het archief](#); aanmelden via info@archiefgooienvechtstreek.nl). Voor beginners, maar ook voor gevorderden waarbij de kennis wat is weggezaakt: grijp die kans – er zijn slechts tien plaatsen!

Lukt dat niet: op **31 oktober** start onze NGV-zusterafdeling Utrecht ook een cursus genealogie voor beginners, maar dan veel uitgebreider, op zeven zaterdagochtenden in 'Het Utrechts Archief', locatie Hamburgerstraat 28 (een uurtje fietsen vanuit Hilversum... of 15 minuten lopen van Utrecht CS). Meer informatie op de website van [NGV Utrecht](#).

Zelf organiseren we op **24 oktober** in de Bibliotheek Hilversum een uitgebreide workshop '*Middeleeuws Vlechtwerk*' – de NGV-database met genealogische gegevens van ruim 140.000 personen die vóór 1700 zijn geboren. Uitgebreidere informatie in dit nummer van 'Gooise Sporen' of op onze [afdelingswebsite](#).

Daar vind je ook al informatie over de lezing op zaterdagmiddag **7 november** van Irene Stok over '*Voorouders voor de rechter*'.

Hier tussendoor zijn we ook inleidende lezingen genealogie en stamboomspreekuren aan het plannen in diverse bibliotheken in onze regio (houd onze mededelingen en agenda in de gaten) en in december is er weer een nieuwe 'Gooise Sporen'.

Volop activiteiten voor een klein bestuur! Maar als je nog suggesties hebt voor onderwerpen, activiteiten of artikelen: laat het ons weten. Of nog liever: help ons mee! Hoe dan ook, wij hopen dat je weer met veel plezier deze 'Gooise Sporen' zult lezen en dat we je zullen ontmoeten bij onze komende activiteiten.

Bestuursmededelingen van het secretariaat

[Dik Jager]

Bestuursvergaderingen

Het Bestuur vergadert 28 oktober en 9 december 2026. Over onderwerpen waarvan je wilt dat het Bestuur die bespreekt, mail je de [secretaris](#).

Belangrijkste bestuursbesluiten t/m half september 2026

- Op 24 oktober 2026 vindt de workshop Middeleeuws Vlechtwerk plaats. Deelnemers krijgen een eenvoudige lunch.
- De excursie naar de Koninklijke Bibliotheek vervalt.
- De begroting 2027 is akkoord.

Afdelingsactiviteit Excursies

De oproep van het Bestuur om in het najaar een excursie te organiseren naar de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag heeft geen andere geïnteresseerden opgeleverd. **Deze excursie gaat derhalve niet door.**

Afdelingsactiviteit Workshop

Dit najaar gaat de workshop over het Middeleeuws Vlechtwerk. Dit is een database met genealogische gegevens van ruim 140.000 personen die vóór 1700 zijn geboren. Deze kunnen worden gebruikt als opstap voor eigen onderzoek naar familie(s) in de Middeleeuwen, niet alleen voor de adel, maar ook voor de burgerij. Zie ook:

<https://www.ngv.nl/hoofd/middeleeuws-vlechtwerk>.

De workshop bestaat uit vier onderdelen, onderbroken door enkele pauzes:

1. Introductie Middeleeuws Vlechtwerk
2. Middeleeuwse familierelaties
3. Zelf onderzoek doen in de Middeleeuwen
4. Vraag en antwoord.

De workshopleiders zijn: Rob Dix, Robert Keurntjes en Fred van der Zwan. Jullie hebben daarover bericht gekregen. **Er zijn nog enkele plaatsen.**

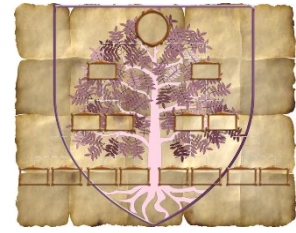
De workshop vindt plaats

- op zaterdag 24 oktober 2026;
- in de Bibliotheek Hilversum, 's-Gravelandseweg 55, Hilversum;
- van 11.30 – 16.30 uur.
- We maken gebruik van de computers in de cursusruimte van de bibliotheek.

Afdelingsactiviteit Stamboomspreekuur

Bij **Stamboomsprekuren** kun je vragen stellen aan deskundige leden die je verder proberen te helpen. Zie verderop in deze Gooise Sporen bij [Terugkerende mededelingen](#).

De komende periode is in elk geval een stamboomspreekuur in de bibliotheek van Laren gepland. Het is ook de bedoeling in Bussum te komen. De data staan als ze bekend zijn, in de [agenda](#).

Afdelingsactiviteit Lezing september

In de vorige Gooise Sporen en in de uitnodiging hebben jullie kunnen lezen over de lezing van Harmen Snel over **Vastlopers en droogkokers**. Zie ook de [agenda](#) hierover.

De lezing vindt plaats op:

- op woensdag 16 september 2026;
- in de Bethlehemkerk, Loosdrechtseweg 263, Hilversum;
- van 20 – 22 uur.
- De zaal is open vanaf 19.30 uur.

Afdelingsactiviteit Lezing november

De najaarslezing is van Irene Stok en heeft als titel **Voorouders voor de rechter**.

Irene vindt verhalen over voorouders veel leuker dan de dorre data uit de Burgerlijke Stand of

DTB boeken. Ze wist dat haar overgrootvader regelmatig dronken was en een alcoholprobleem had. Wat hij dronk wist ze niet. Onlangs ontdekte ze de archieven van de arrondissementsrechtbanken in Friesland. Haar overgrootvader was veroordeeld voor oplichting. In het proces verbaal las ze wat hij dronk en ook las ze in het proces verbaal letterlijke zinnen die hij had gesproken. En ze ontdekte -in weer andere archieven- wat er tijdens zijn gevangenisstraf met zijn kinderen gebeurde. Rechtbankarchieven zijn een mooie bron voor genealogen. In de lezing zal Irene het verhaal van de oplichting vertellen, uitleggen hoe je dergelijke archieven in de provinciale archieven kunt vinden (volgens de Friese archivaris zitten ze verstopt in het archief) en natuurlijk is er gelegenheid tot het stellen van vragen.

De lezing vindt plaats op

- op zaterdag 7 november 2026;
- in de Bethlehemkerk, Loosdrechtseweg 263, Hilversum;
- van 14 – 16 uur.
- De zaal is open vanaf 13.30 uur.

Zie voor de actuele stand van zaken onze [Agenda](#).

Afdelingsactiviteit AfdelingsLedenVergadering november

Voorafgaand aan de lezing van 7 november vindt een (zeer) korte ledenvergadering plaats. De onderwerpen die aan de orde komen zijn: de begroting en het jaarplan 2027, de Algemene Vergadering van de NGV op 21 november 2026 en de Bestuursamenstelling. Bestuur: Maarten van Mourik, onze budgethouder, is aftredend en stelt zich herkiesbaar. Het Bestuur ondersteunt deze beslissing van harte en nodigt jullie uit om ook toe te treden om het Bestuur te versterken.

*Sommigen van jullie zien misschien op tegen een Bestuursfunctie. Dat is echt niet nodig. **Maar ook leden die opzien tegen vergaderen kunnen de afdeling helpen!** Er zijn wat taken die je grotendeels thuis kunt doen, gesteund door de bestuursleden. Bijvoorbeeld het organiseren van Stamboomsprekuren (overleg bibliotheken, experts) of het zoeken van sprekers voor de vijf jaarlijkse lezingen. Wij voorzien je graag van allerlei informatie. Neem contact op met de [voorzitter](#) of de [secretaris](#).*

Jullie ontvangen ruim voor de vergadering een agenda en de bijbehorende stukken.

Terugkerende mededelingen

Gooise Sporen als bijlage via mail

Jullie krijgen via een Mededeling te horen wanneer een nieuwe editie te downloaden is. Een groeiend aantal leden heeft aangegeven het op prijs te stellen ons afdelingsblad direct *als bijlage* bij een mail toegestuurd te krijgen. Mocht je dat ook willen, meld het dan de [secretaris](#).

Stamboomsprekuren

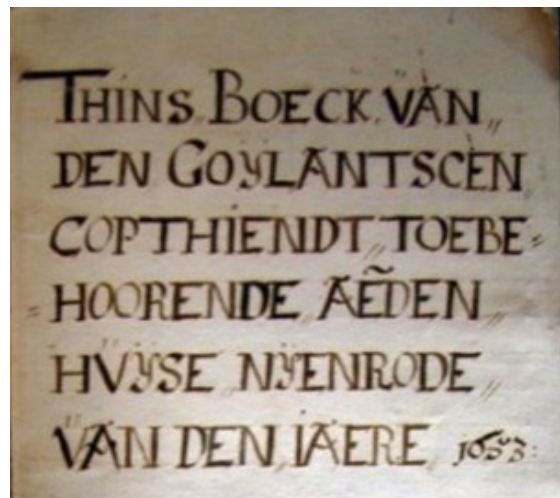
Regelmatig houdt de afdeling in 't Gooi zogeheten Stamboomsprekuren. Deze vinden meestal plaats in bibliotheken, archieven en locaties van historische kringen. Gedurende een dagdeel zijn deskundigen aanwezig om jullie én belangstellenden te helpen. Dat kan zijn bij

- Niet weten hoe te beginnen;
- Het zoeken in wiewaswie.nl;
- Vastlopers: waar kan ik verder zoeken;
- Gebruik van (digitale) bronnen zoals doopboeken;
- Enzovoorts ...

Gooise Voorouders

Voor leden (en niet-leden) met voorvaders en -moeders in 't Gooi is er goed nieuws! Ons gewaardeerd lid Jan Schipper heeft zijn werk over de bevolking van het Gooi in de 16de tot en met het begin van de 19de eeuw aangepast en aangevuld. Op zijn site vinden jullie uiteraard zijn bestand over de Koptienden van Gooiland (een lokale belasting in natura) met daarbij een handreiking voor genealogisch gebruik.

Misschien nog belangrijker voor genealogen zijn de **Bevolkingsreconstructies** van Blaricum, Laren, Hilversum en Huizen. Veel gezinnen met bronvermelding en vindplaatsen in allerlei akten zijn daar te vinden. Contact Jan Schipper: info@genealogie-huizen.nl

Ondersteuning

Zoals jullie weten bestaat het Bestuur uit een klein aantal vrijwilligers. Gelukkig krijgt het ondersteuning van een enkele leden die helpen bij de Stamboomsprekuren, het geven van lezingen en bij de opvang van nieuwe leden. Als je enigszins bedreven bent in genealogie en het leuk vindt je kennis te delen, meld je dan aan als **ondersteuner**. Het op weg helpen van (toekomstige) leden geeft natuurlijk een warm gevoel. Je kunt natuurlijk ook toetreden tot het Bestuur. Neem eens contact op met het Bestuur tijdens een lezing of Stamboomsprekuren. Of stuur een mail naar de [secretaris](#) of [voorzitter](#).

Duits schrift en Latijn in de parochieregisters

Omdat veel van onze voorouders hun oorsprong in Duitsland hebben, is het onontkoombaar dat we ooit te maken krijgen met aktes in Duits schrift. Ook zijn veel van onze voorouders rooms-katholiek (geweest). Onze zusterafdeling Kempen- en Peelland heeft een digitale uitgave van hun tijdschrift De Twee Kwartieren gemaakt met achtergrond, oefenopgaven (en transcripties) in de verschillende soorten **Duits schrift**.

Bovendien een tweede extra uitgave met handvatten hoe om te gaan met het **Latijn** uit de katholieke kerkboeken. Op verzoek stuurt de [secretaris](#) jullie deze editie(s) toe.

Kadaster Archiefviewer

Bij genealogisch onderzoek krijg je soms te maken met huizen of land die voorouders in bezit hadden. De afdeling heeft voor haar leden een abonnement genomen op de Kadaster

Archiefviewer. Daarmee zijn eigenaren van onroerend goed op te sporen.

De regels zijn:

- Leden kunnen voor een periode van drie weken toegang krijgen tot een maximum van drie personen.
- Zij houden zich aan de voorschriften van het Kadaster.
- Aanmelden via de [secretaris](#). Deze stuurt een korte gebruiksaanwijzing, een inlognaam en een wachtwoord.

Meer informatie – ook over mogelijke cursussen – staat [hier](#) op de NGV-site.

Stamboomonderzoek niveau 1

Deze meerdaagse cursus geeft een algemeen overzicht van de eerste beginselen van je stamboomonderzoek.

- Hoe begin je, welke belangrijke uitgangspunten zijn er voor een goed en gedegen onderzoek, welke mogelijkheden zijn er, welke bronnen, welke computerprogramma's.
- Waar kun je één en ander vinden en nog

belangrijker; wat en waarom als je het niet direct of zo makkelijk kunt vinden.

UTRECHT Start zaterdag 31 oktober 2026

Organisator: NGV afdeling Utrecht

Doelgroep: beginners en voor diegenen die al eens gestart zijn, maar het onderzoek weer willen oppakken.

Docent: Verschillende docenten

Locatie: Het Utrechts Archief, Hamburgerstraat 28, 3512 NS Utrecht

Informatie: De cursus wordt gehouden op zeven zaterdagochtenden van 10:15 – 12:45 uur in Het Utrechts Archief, locatie Hamburgerstraat 28, 3512 NS Utrecht, in zaal 'De Librije' op de eerste verdieping (eventueel kan gebruik gemaakt worden van de lift).

31 oktober – De start van het onderzoek

7 november – Computerprogramma's

14 november – Burgerlijke Stand en Bevolkingsregister

21 november – Doop-, trouw- en begraafboeken, lidmatenregisters enz.

28 november – Zoeken op het internet

- de burgerlijke stand;
- het bevolkingsregister;
- persoonskaarten;
- historische bronnen: zoals archieven van notarissen en rechtbanken

Daarnaast leer je hoe je zoekt in verschillende internetportalen.

Iedereen is welkom

Of je voorouders nu uit het Gooi komen of uit een heel andere streek: iedereen is welkom om deel te nemen aan deze cursusdag. Tijdens deze inspirerende dag ontdek je hoe je zelf op zoek kunt gaan naar jouw voorouders.

Docent:

De cursusdag wordt verzorgd door Sjors Zanolij, medewerker beheer en dienstverlening bij Archief Gooi en Vechtstreek. Deelname is gratis.

Eten en drinken:

Koffie en thee zijn inbegrepen. Voor de lunch dien je zelf te zorgen.

Aanmelden:

Deelname is alleen mogelijk na aanmelding.

Meld je aan via: info@archiefgooienvechtstreek.nl.

Na aanmelding ontvang je een bevestiging.

Er kunnen maximaal 10 personen deelnemen – dus meld je snel aan!

100 jaar of 110 jaar?

[Louis Heinsman]

Een van de actiefste NGV-afdelingen op Facebook is die van [Rijnland en Kennemerland](#), met veel aandacht voor de eigen regio, maar ook daarbuiten (zo was er eind augustus nog aandacht voor het nieuwe boek van Krijn Spaan "*Vanaf de familie Wertheim tot en met Jacobus de Kloet - Verhalen uit het prachtige Kortenhoef*"). Zie artikel hierna.

Op 29 augustus jl. was er het volgende bericht te lezen:

Als je van plan bent om een geboorteakte uit 1917 tot 1926 aan te vragen, zou ik dat de komende maanden doen.

Op de Historicedagen een aantal archiefmedewerkers gesproken en die wisten ons te vertellen dat de wetswijziging om geboorteakten pas na 110 jaar openbaar te maken nu ook door de Eerste Kamer is goed gekeurd, dus dat zou betekenen dat per 1 januari 2027 je langer zou moeten wachten voor je aan geboorteakte kan raadplegen.

In de praktijk zal het betekenen dat [WieWasWie](#) geboorteakten pas na 110 jaar vindbaar laat zijn, maar dat je bij de deelnemende archiefdiensten, na bewijs van overlijden, je deze akte nog wel kan opvragen.

Als je dus van plan bent om een geboorteakte tussen 1917 en 1926 aan te vragen, zou ik daar niet te lang mee wachten"

Dat zou dus een vervelende verandering betekenen van het door genealogen altijd gehanteerde trio van 50, 75 en 100 voor de wettelijke openbaarheidstermijnen van akten uit de Burgerlijke Stand in Nederland. Maar klopt het?

Uit een reactie op bovenstaand Facebook-bericht lijkt het nog niet zo ver te zijn.

Cor de Graaf (Gemeentearchivaris Leiden e.o. en adjunct-directeur van Erfgoed Leiden en omstreken) schreef:

"Ik denk niet dat dit correct is. Het is niet de Archiefwet die dit regelt maar het Burgerlijk Wetboek (Boek 1, Artikel 17a, lid 2). Wel geeft de nieuwe Archiefwet de mogelijkheid om een langere beperking van openbaarheid van inderdaad 110 jaar in te stellen, maar dat geldt voor die zaken die niet al elders geregeld zijn. Overigens zou het me niet verbazen als in de praktijk wel de 110 jaar meer aangehouden zal worden, omdat de meeste Nederlanders (op een enkeling zoals Hendrikje van Andel-Schippers na) dan wel zal zijn overleden."

In het genoemde artikel van het Burgerlijk Wetboek staat:

"De overbrenging naar de gemeentelijke archiefbewaarplaats van de in het gemeentehuis berustende registers van geboorten, van huwelijken dan wel geregistreeerde partnerschappen en van overlijden vindt eerst plaats onderscheidenlijk honderd jaar, vijfenzeventig jaar en vijftig jaar na de afsluiting van deze registers."

Een korte zoektocht op het internet leert dat er in de Archiefwet sprake is van een verlenging van de maximale duur van openbaarheidsbeperkingen die samenhangen met de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Maar dan van 75 naar 110 jaar.

"Onder de Archiefwet 1995 gold een maximale termijn van 75 jaar. Die termijn bleek in de praktijk te kort. Gelet op de gemiddelde levensverwachting is het immers goed mogelijk dat iemand over wie informatie in een archief berust, na 75 jaar nog in leven is. De wetgever heeft de maximale beperkingstermijn voor deze gronden daarom verlengd naar 110 jaar." (<https://privacy-web.nl/nieuws/de-nieuwe-archiefwet-is-aangenomen-wat-verandert-er-voor-privacy-en-openbaarheid>)

"Alleen voor de bescherming van persoonsgegevens, persoonsnummers, en de persoonlijke levenssfeer wordt de wettelijke maximumtermijn verlengd naar 110 jaar, vanwege de stijgende levensverwachting." (<https://kiacommunity.nl/thoughts/7344>)

Privacyregels

Dat betekent niet dat alle archieven nog bij alle gegevens van personen het 100 jaar criterium gebruiken.

Zo hanteert bijvoorbeeld het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers op basis van de privacyregels voor de **bevolkingsregistratie** al langer het 110-jaar criterium. Na de invoering van de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) in 2018 zag men zich genoodzaakt om:

"de bevolkingsregistratie die jonger is dan 110 jaar niet langer ter inzage aan te bieden op de website. De indexen op de registratie blijven wel op de website doorzoekbaar, omdat deze geen bijzondere persoonsgegevens bevatten. Inzage in de bevolkingsregistratie op de studiezaal is wel mogelijk. Door het ondertekenen van het inschrijfformulier voor bezoekers stemt u in met ons privacybeleid en verklaart u zich te houden aan onze huisregels. De geraadpleegde gegevens mogen uitsluitend worden gebruikt in het kader van historisch, statistisch of wetenschappelijk onderzoek. Gegevens van nog levende personen mogen niet gepubliceerd of openbaar gemaakt worden zonder toestemming van de betrokkenen. Het fotograferen of kopiëren van de bevolkingsregistratie is niet toegestaan.

Informatie uit de registers kan in sommige gevallen wel op aanvraag verstrekt worden. Indien u van een specifiek persoon (geboren minder dan 110 jaar) met een officiële overlijdensakte kunt aantonen dat deze overleden is, kunnen wij u mogelijk informatie over deze persoon leveren. U krijgt echter geen scan of inzage in de bron (gezinskaart of bevolkingsregister)."

<https://www.ecal.nu/over-ons/privacy-openbaarheid-auteursrecht>

"105-jaarregel" in Amsterdam

Het Stadsarchief heeft sinds januari 2025 het volgende beleid:

"Tot 2024 maakten wij ieder jaar de gegevens openbaar van geïndexeerde personen die 100 jaar geleden geboren zijn. Omdat er steeds meer 100-plussers zijn wordt vanaf 2025 deze zogenoemde 100-jaarregel vervangen door de 105-jaarregel. Dat betekent dat er tot 2030 geen persoonsvermeldingen meer in bulk openbaar gemaakt zullen worden. We hebben besloten dat we de gegevens van niet-openbare records niet meer online tonen. Door de grootschalige matching in 2023, waarbij de overlijdensgegevens van het Centrum voor Familiegeschiedenis zijn vergeleken met de persoonsvermeldingen van het Stadsarchief Amsterdam, hebben we kunnen constateren welke records openbaar gemaakt mochten worden.

Als iemand is overleden, kunnen we de betreffende gegevens openbaar maken. We hebben hoogstwaarschijnlijk records als de persoon geboren is of woonachtig is geweest in Amsterdam, in de periode 1939-1994."

Dit betekent niet dat de geboorteakten van Amsterdam uit 1925 niet gewoon op de website van het Stadsarchief te vinden zijn (helaas niet geïndexeerd, zoals het geval is met alle geboorteakten op de website).

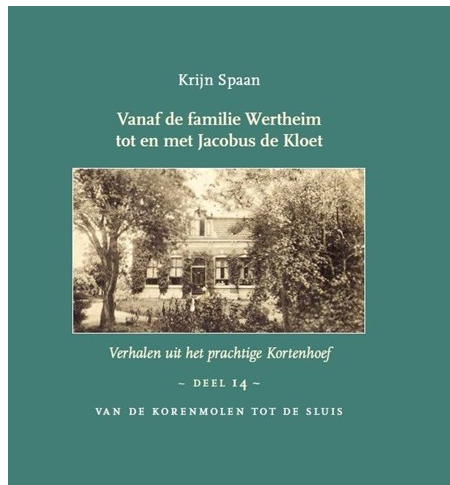
Voorlopige conclusie: de wijziging van de Archiefwet verandert het 100 jaar criterium voor geboorteakten niet. Wel zal de stijgende levensverwachting en het toenemend aantal 100-plussers, de toegang tot persoonsgegevens voor de oudste leeftijdsgroep gaan beperken.

Zo snel mogelijk geboorteakten tussen 1917 en 1926 aanvragen lijkt (nog) niet nodig.

Krijn Spaan - boek 14 'Van de Korenmolen tot de sluis'

[Anne Schley]

Boek 14 - Krijn Spaan 1

Op zaterdag 29 augustus 2026 werd het veertiende deel uit de boekenreeks van Krijn Spaan gepresenteerd in de Oude School in Kortenhoef.

Het eerste exemplaar werd uitgereikt aan Jaap Wertheim zijn buurman en voormalig voorzitter van de Historische Kring. In deze reeks beschrijft Krijn steeds een stukje van de Kortenhoefsedijk en haar bewoners en zolang zijn gezondheid het toelaat gaat hij door met schrijven.

In dit veertiende deel van zijn serie Van de Korenmolen tot de Sluis vervolgt kweker en amateur-historicus Krijn Spaan zijn tocht langs de Kortenhoefsedijk.

Ditmaal begint hij bij de familie Wertheim en eindigt hij bij Johannes de Kloet. Door gesprekken met (oud-)bewoners verzamelt Spaan persoonlijke herinneringen, anekdotes en foto's die het leven langs de Kortenhoefsedijk zichtbaar maken. In combinatie met uitgebreid archiefonderzoek ontstaat een rijk en zorgvuldig samengesteld boek voor liefhebbers van lokale geschiedenis en erfgoed. Voor mensen die voorouders hebben aan de Kortenhoefsedijk is dit genealogisch zeer interessant, vooral omdat de boeken heel veel oude foto's bevatten en waardevolle anekdotes.

Het boek is te koop bij [Uitgeverij Verloren](#).

Tot nu toe zijn de volgende boeken verschenen:

Deel 1 – Van de korenmolen tot jachthaven 'de Wijde Blick'

Deel 2 – Het huisje van Piet van Loenen tot en met de Knotwilg

Deel 3 – Vanaf de 'Grote Beer' tot en met de familie Griffioen

Deel 4 – Familie Hagen (vervolg) en het huis van de familie Fine

Deel 5 – Familie Haselager tot en met de boerderij van Ab Voorn

Deel 6 – Van de boerderij van Ab Voorn tot en met Ab de Kloet

Deel 7 – Familie Mur tot en met de boerderij van Gerard Jonkheid

Deel 8 – Van de boerderij van David van de Velden tot de woning van Dirk van de Velden

Deel 9 – Vanaf het kanaal tot het begin van het Dode Eind

Deel 10 – Vanaf het begin van het Dode Eind tot en met de familie Griffioen

Deel 11 – Van de familie Griffioen tot de Spanen

Deel 12 – Van de kinderen van Jan Haverkamp tot en met de Spanen

Deel 13 – Vanaf de Spanen tot en met het gemeentehuis

Deel 14 – Vanaf de familie Wertheim tot en met Jacobus de Kloet

GeneaGenie

[Anne Schley]

Gratis zoekmachine, dit is een product van het Belgische bedrijf CodeControl, exclusief ontworpen voor genealogie, het enige wat je moet doen is je registreren. Daarna kun je inloggen en gratis gebruik maken van de diverse functies.

Deze website omvat op dit moment meer dan 95 miljoen vermeldingen uit België, Noord-Frankrijk en Nederland uit 90 online genealogische bronnen en databases'.

Wat is de missie vandaag?

Zoeken naar een persoon
Vind documenten en ontbrekende akten van een specifieke voorouder.

GRATIS

Mijn stamboom scannen
Vind documenten en ontbrekende akten voor je volledige stamboom of een deel ervan.

PRO

Een familie reconstrueren
Vind alle bekende en ontbrekende kinderen voor een specifiek koppel.

PRO

Ontbrekende nakomelingen opsporen
Identificeer verloren takken die voortkomen uit een specifieke voorouder.

BINNENKORT BESCHIKBAAR

Na het uploaden van een Gedcom bestand wordt deze in enkele minuten verwerkt. Door de geavanceerde algoritmes kunnen de gaten in datums, locaties en biologische patronen voor ontbrekende voorouders, partners en connecties d.m.v. kruisverwijzingen worden gevonden en in je stamboom aangevuld.

Gegevens die met elkaar in conflict zijn worden opgespoord. Je krijgt een compleet overzicht van alle resultaten in duidelijke rapporten. Als nieuwe gebruiker kun je gratis zoeken naar individuele personen en krijg 100 credits gratis om extra functies te gebruiken.

Credits worden alleen gebruikt om zoekopdrachten op te slaan, meldingen te ontvangen bij nieuwe matches, grote GEDCOM-stambomen te scannen of te zoeken via je AI-assistent.

Meld je aan en ontvang 100 gratis credits om deze functies uit te proberen.

Een starterspakket kost eenmalig 10 euro voor 5500 credits, ze hebben ook een Pro pakket voor hele grote stambomen dat eenmalig 50 euro kost voor 30.000 credits.

Andere zoekmachines tonen je wat er letterlijk in de index staat. GeneaGenie toont je wat er in de geschiedenis is gebeurd. Elke match krijgt een betrouwbaarheidsscore, afwijkingen worden duidelijk gemarkeerd - maar een veelbelovende akte laat GeneaGenie nooit door je vingers glippen, ook niet als één detail niet klopt.

Stop met het eindeloos herhalen van dezelfde zoekopdrachten. Laat het algoritme de verbindingen leggen - en ontdek de takken van je stamboom die voorheen onzichtbaar bleven.

Verbind jouw AI met GeneaGenie

Koppel jouw eigen AI (Claude Desktop & Claude.ai, Claude Code, ChatGPT, Android Studio, Gemini CLI of Codex CLI) en ontdek je voorouders via een interactieve chat.

Laat de AI je gegevens analyseren, combineren en doorzoeken voor nieuwe inzichten.

<https://www.geneagenie.be/nl/>

GeneaGenie is een online platform dat speciaal is ontwikkeld voor iedereen die genealogisch onderzoek doet, van beginnende stamboomonderzoekers tot ervaren genealogen. Het platform combineert miljoenen historische archiefgegevens met moderne technologie, zoals machine learning en kunstmatige intelligentie, om het zoeken naar voorouders sneller en eenvoudiger te maken. Volgens de website bevat de database inmiddels meer dan 85 miljoen akten en vermeldingen, afkomstig uit 81 archieven in België, Nederland en Noord-Frankrijk en dat breidt zich snel uit.

Belangrijkste functies:

- Gratis handmatig zoeken naar individuele voorouders zonder beperkingen.
- GEDCOM-upload om een volledige stamboom automatisch te laten analyseren en ontbrekende familieleden of akten te vinden.
- Machine learning voor het herkennen van sterke overeenkomsten tussen genealogische gegevens.
- Interactieve stamboom met statistieken, tijdlijnen en onderzoekssuggesties.
- AI-integratie waarmee je via onder andere ChatGPT of andere MCP-compatibele AI-assistenten genealogische zoekopdrachten kunt uitvoeren en resultaten analyseren.
- Collecties voor het bewaren en automatisch laten uitlezen van historische documenten, zoals bidprentjes, met behulp van AI.

Een van de belangrijkste kenmerken van GeneaGenie is dat handmatig zoeken volledig gratis is. Gebruikers kunnen een naam, plaats of periode invoeren en krijgen direct alle beschikbare resultaten uit de aangesloten archieven te zien. Hierdoor hoeft men niet langer afzonderlijk tientallen archiefwebsites te doorzoeken.

Voor onderzoekers met een bestaande stamboom biedt GeneaGenie de mogelijkheid om een GEDCOM-bestand te uploaden. Vervolgens analyseert het systeem automatisch alle

personen in de stamboom en zoekt het naar ontbrekende geboorte-, huwelijks- en overlijdensakten, onbekende familieleden en mogelijke aanvullingen. Dankzij een speciaal voor genealogie ontwikkeld machine-learning-algoritme worden ook varianten in spelling, onvolledige gegevens en afwijkende datums herkend, waardoor de kans op relevante matches groter wordt dan bij een gewone zoekmachine.

Het platform biedt daarnaast een interactieve stamboomweergave. Gebruikers kunnen hun familie visueel verkennen, statistieken bekijken over bijvoorbeeld geboorteplaatsen, levensverwachting en meest voorkomende familienamen, en een tijdlijn raadplegen waarop historische gebeurtenissen worden weergegeven die tijdens het leven van een voorouder plaatsvonden.

Ook wijst het systeem automatisch op hiaten in het onderzoek, zoals ontbrekende kinderen, partners of akten die waarschijnlijk nog te vinden zijn.

Een andere functie is het onderdeel Collecties.

Hier kunnen gebruikers historische documenten, zoals bidprentjes, rouwbrieven en andere familiepapieren, gratis bewaren en organiseren. Met behulp van AI kan GeneaGenie namen, datums en andere gegevens automatisch uit deze documenten uitlezen. Wanneer gedeelde documenten ook voor andere onderzoekers bruikbaar blijken, kunnen gebruikers hiervoor credits ontvangen.

GeneaGenie ondersteunt bovendien AI-assistenten, waaronder ChatGPT en andere MCP-compatibele systemen. Hierdoor kunnen gebruikers genealogische vragen in gewone taal stellen, zoekresultaten laten analyseren en nieuwe vondsten laten vergelijken met hun eigen stamboom. Dit maakt genealogisch onderzoek toegankelijker voor mensen die minder ervaring hebben met archieven of oude bronnen.

Het platform werkt deels met een creditsysteem. Handmatige zoekopdrachten blijven gratis, maar voor geavanceerde functies – zoals het analyseren van grote GEDCOM-bestanden, het opslaan van zoekopdrachten, meldingen bij nieuwe resultaten en AI-zoekopdrachten – zijn credits nodig. Nieuwe gebruikers ontvangen bij registratie 100 gratis credits om deze functies uit te proberen. Credits verlopen niet en kunnen indien gewenst worden bijgekocht.

Tot slot besteedt GeneaGenie aandacht aan privacy. Geüploade stambomen blijven privé en zijn niet zichtbaar of doorzoekbaar voor andere gebruikers. De eigenaar van de stamboom behoudt de controle over zijn gegevens en kan deze desgewenst weer verwijderen.

Kort samengevat is GeneaGenie een modern genealogisch platform dat klassieke archiefonderzoeken combineert met machine learning en kunstmatige intelligentie. Het helpt onderzoekers sneller verbanden te leggen, ontbrekende familiegegevens op te sporen en hun stamboom overzichtelijk te beheren, terwijl de basisfunctionaliteit gratis toegankelijk blijft.

Instituut voor de Nederlandse taal

[Anne Schley]

/instituut voor de Nederlandse taal/

Op deze website: ivdnt.org/historisch-nederlands staan veel onderwerpen m.b.t. de historie van onze taal.

Over de volgende onderwerpen is veel informatie te vinden:

- Historische Woordenboeken: Het Instituut voor de Nederlandse Taal (INT) stelt vijf wetenschappelijke historische woordenboeken via één zoekapplicatie gratis online beschikbaar voor onderzoekers, docenten, studenten en andere belangstellenden. Samen beschrijven ze de Nederlandse woordenschat van circa 500 tot 1976, en de Friese woordenschat van 1800 tot 1975.
- Couranten Corpus (verzameling): dit omvat de zeventiende-eeuwse Nederlandse kranten die op Delpher beschikbaar zijn. Zie artikel in Gooise Sporen 2025-04 op pagina 30. De oudst overgeleverde kranten zijn gepubliceerd in 1618. Deze verzameling bevat momenteel de inhoud van 13 kranten, 109.532 artikelen en 18.926.425 woorden. De informatie in deze kranten is van belang voor onderzoekers van verschillende disciplines, variërend van historici tot historische taalkundigen, literatuurwetenschappers en kunsthistorici.
- DiaMaNT: het is een door de computer uitgevoerd gestructureerd woordenboek in ontwikkeling, dat betekenisinformatie over woorden door de tijd heen moet bieden. DiaMaNT legt verbanden tussen woordvormen en betekenseenheden (concepten), en plaatst ze in de tijd.
- Terug in de taal: in deze rubriek worden woorden of betekenissen besproken die ooit in het Nederlands bestonden, maar nu verdwenen zijn.
- INT Historische woordenlijst: bestaat uit 2 lijsten met ieder ca. 500.000 historische woordvormen ten behoeve van OCR en OCR-postcorrectie, voor de periode ca. 1550 - ca. 1970.
- Historische woordenboeken: dialect- en etymologische woordenboeken, Europees woordenboekportaal en historische woordenboeken.
- Historische corpora (verzamelingen): Corpus Oudnederlands (6e-12e eeuw), Corpus Gysseling (13e eeuw), Corpus Oudfries (13e-16e eeuw), Corpus Middelnederlands (14e-16e eeuw), Historical Corpus of Dutch (16e-19e eeuw), Couranten Corpus (17e eeuw), Brieven als Buit (17e-18e eeuw), Gekaapte Brieven (17e-18e eeuw), Corpus Juridisch Nederlands (19e-20e eeuw), Eindhoven-corpus (20e eeuw), Nederlab.

Genogram wat is dat?

[Anne Schley]

Eeuwenlang worden stambomen en stamboeken gebruikt om familiegeschiedenissen te documenteren en te bewaren. Hoewel het uitstekend is in het weergeven van basisfamiliestructuren en demografische informatie, kunnen traditionele stambomen beperkt zijn als het gaat om het vastleggen van de essentie van familiebanden en -gedrag in de tijd.

Een genogram is een speciaal type geannoteerde stamboom die symbolen, demografische informatie en andere familiedetails gebruikt om familiebanden weer te geven en familiepatronen over meerdere generaties te onthullen. Door familiegeschiedenis in context te plaatsen, bieden genogrammen inzicht in gedrag, relaties en ervaringen die het gezinsleven in het verleden en heden vormgeven.

Genogrammen zijn meestal afgestemd op een specifiek persoon of onderwerp en kunnen bewust informatie weglaten die irrelevant is voor de thema's die worden onderzocht. Een genogram dat is ontworpen om te laten zien hoe een gezin reageert op verlies, kan specifieke informatie bevatten over hoe familieleden zijn overleden en notities over hoe familieleden rouwen, maar het kan ook andere informatie weglaten, zoals huwelijksdata en beroep.

Ze bevatten vaak informatie die verder gaat dan wat in een traditionele stamboomgrafiek te vinden is, en geven meer details over specifieke familiegebeurtenissen of aantekeningen over de relatie tussen mensen. Een genogram kan bijvoorbeeld ook de data van scheiding en echtscheiding tonen naast huwelijksdata, of een genogram kan informatie bevatten over huisdieren of goede familie vrienden die een belangrijke rol in het gezinsleven hebben gespeeld.

Hoe worden genogrammen gebruikt?

Genogrammen zijn oorspronkelijk ontworpen voor therapeutische of klinische omgevingen.

Maatschappelijk werkers en therapeuten zouden genogrammen gebruiken om multigenerationele gezinsdynamiek en ervaringen die hun cliënten kunnen beïnvloeden in kaart te brengen.

Bron: <https://www.magnific.com/author/prostooleh>

Artsen en andere medische professionals kunnen genogrammen gebruiken om ziekten zoals hartziekten en andere erfelijke kenmerken in het gezin te documenteren, om ziekten te diagnosticeren of te voorkomen en effectieve behandelingen voor een patiënt te ontdekken. In beide gevallen worden genogrammen gebruikt om de complexe familiedynamiek en ervaringen te verduidelijken die het welzijn van een cliënt kunnen hebben gevormd of beïnvloed.

Tegenwoordig worden genogrammen nog steeds gebruikt in klinische en professionele omgevingen. Vanwege hun persoonlijke aard zijn ze meestal niet beschikbaar voor openbaar gebruik. Door echter elementen van de techniek toe te passen op familiegeschiedenis, kun je ze gebruiken als hulpmiddel om elk type familieverhaal dat je wilt onderzoeken te visualiseren of te ontdekken.

In het algemeen worden genogrammen gebruikt om mensen te helpen hun familieverhaal beter te begrijpen. Een van de meest opmerkelijke toepassingen van een genogram is om de verborgen patronen van je familie te ontdekken.

"Wat er ook in je familie is gebeurd, het vormt je," schrijft Monica McGoldrick, auteur van *The Genogram Journey: Reconnecting with Your Family*.

Genogram Symbols for Genealogy

Sex, Dates, and Migration

Male (color optional)

Female (color optional)

1871-

Birth date on left above symbol; name below symbol

David
Roberts

1871-1948

Death date above symbol; age at death inside symbol with X

Immigration: 2 wavy lines

Lived in **2 or more cultures:**
1 wavy line

FamilySearch.org

voegen!

"Gebeurtenissen die lang voor je geboorte plaatsvonden, nooit genoemd in je familie tijdens je leven, kunnen je op krachtige, verborgen manieren beïnvloeden."

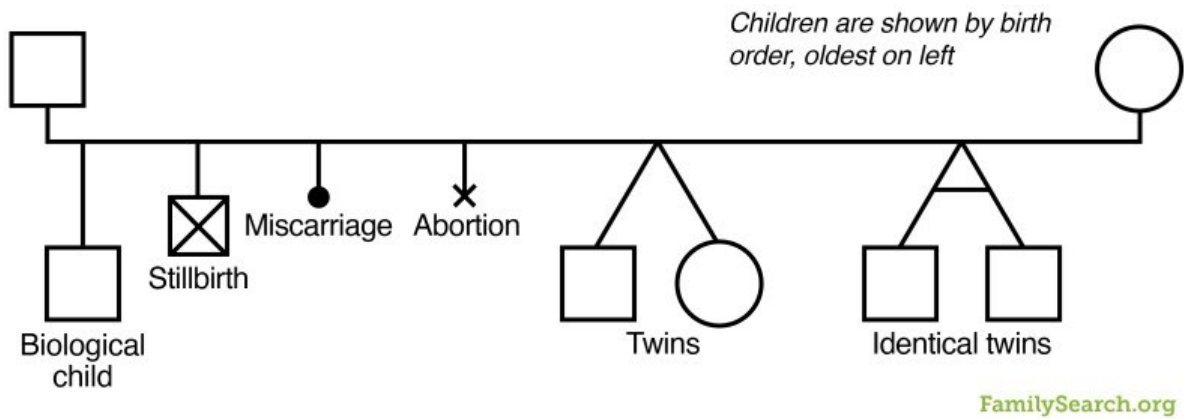
Genogrammen kunnen aanwijzingen of inzichten geven in achtergrond, volksverhaal of overlevering van je familie, en mensen aanmoedigen dieper in hun familiegeschiedenis te duiken door net *zo goed het waarom* en *hoe* te behandelen als het *wie* en *wanneer* van een stamboom.

Genogramsymbolen

Op dit moment is er geen officiële lijst met genogramsymbolen, maar tientallen symbolen worden over het algemeen goedgekeurd en gebruikt door professionals. Houd er rekening mee dat genogrammen oorspronkelijk zijn ontworpen voor therapeutische of klinische settings, dus veel gestandaardiseerde of gangbare genogramsymbolen behandelen zware onderwerpen zoals misbruik of verlies. Je kunt je eigen set unieke symbolen maken om op je genogram te gebruiken—vergeet alleen niet een legenda toe te

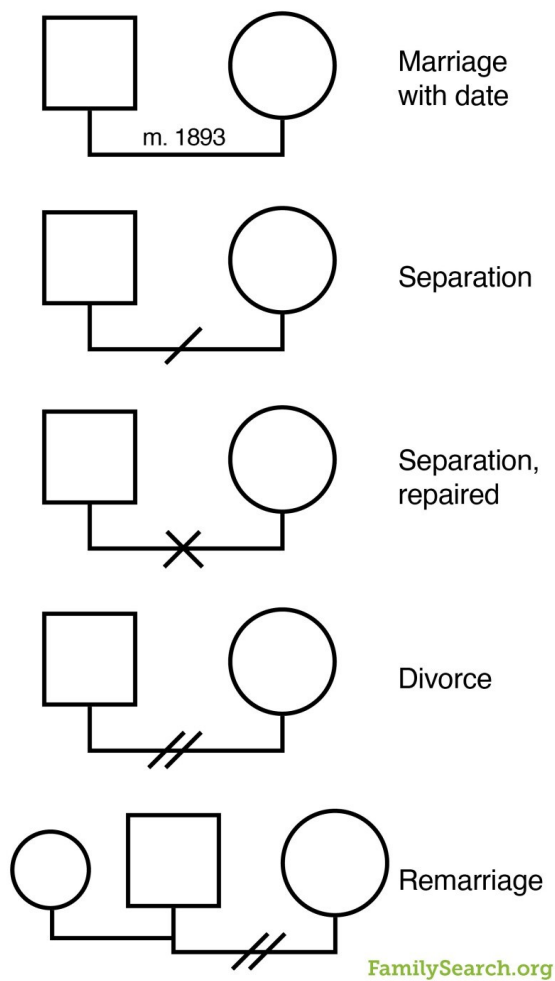
Genogram Symbols for Genealogy

Family Relationships

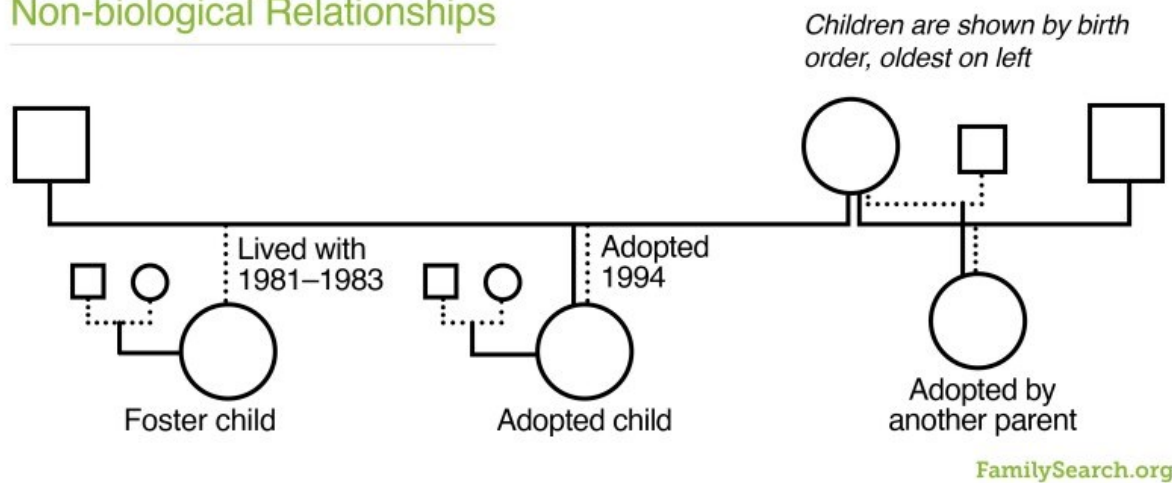
Genogram Symbols for Genealogy

Relationship Symbols

Genogram Symbols for Genealogy

Non-biological Relationships

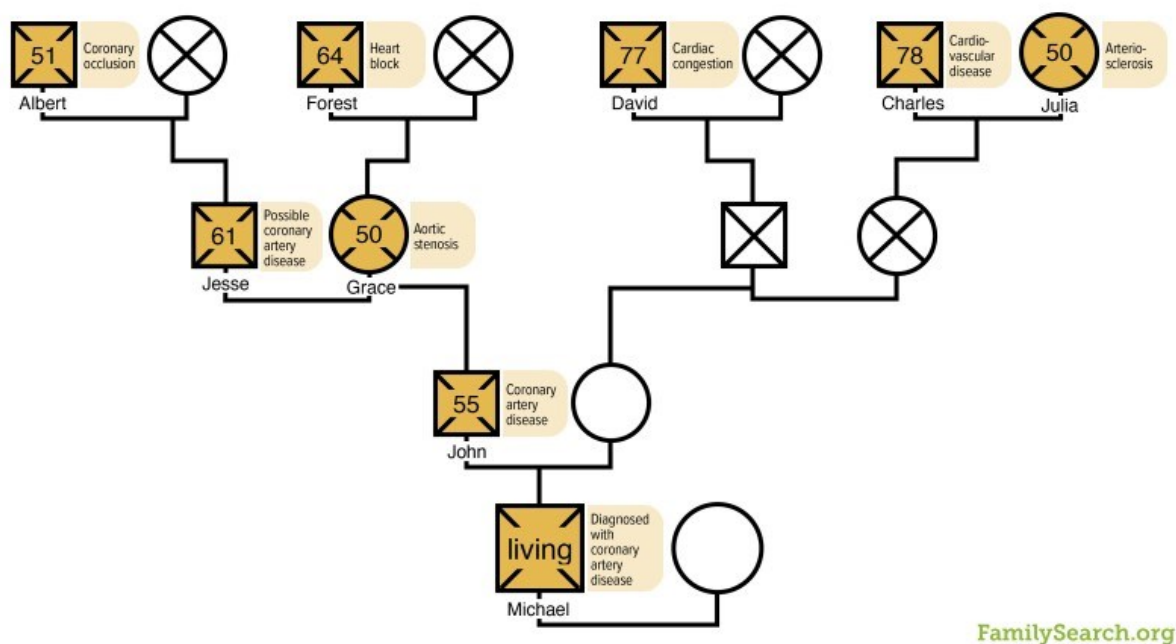

Genogramvoorbeelden

Een van de beste manieren om genogrammen te beginnen te begrijpen is door een paar voorbeelden te bekijken.

Houd er rekening mee dat genogrammen nog steeds behoorlijk verwarrend kunnen zijn voor mensen die niet bekend zijn met de familiegeschiedenis die wordt afgebeeld.

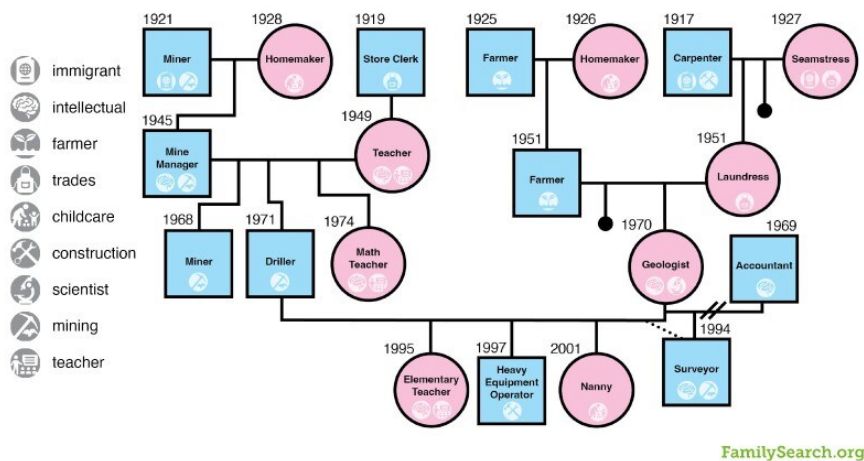
Genogram Example: Cause of Death

Dit genogram is een echt voorbeeld van hoe genogrammen kunnen worden gebruikt om de medische geschiedenis door een familie heen te traceren. Door visueel de doodsoorzaken

van je voorouders in kaart te brengen, kun je erfelijke gezondheidsrisico's identificeren en zien hoe ziekten familieleden in de loop van de tijd hebben getroffen.

Genogram Example: Occupation

Een unieke manier om een genogram te gebruiken is het bijhouden van de beroepen van je familieleden. Door ieders carrière te documenteren, kun je patronen identificeren die professionele keuzes mogelijk hebben beïnvloed en zien hoe bepaalde carrières zich over generaties heen terugkeren.

Hoe maak je een genogram

Het maken van een genogram kan zo eenvoudig zijn als het bepalen van de symbolen en familie-informatie die je wilt opnemen en vervolgens je familiediagram uitzetten op een stuk papier of software.

Zonder een plan kunnen genogrammen echter gemakkelijk overvol en overweldigend raken, waarna ze veranderen van een nuttig hulpmiddel in een ontmoedigende chaos.

Om deze en andere redenen is het nuttig om je eerste genogram met een plan te benaderen. Het is handig om één ding te kiezen dat je wilt analyseren, zodat het niet te rommelig wordt, en later meer details toe te voegen als dat nodig is.

Het maken van een genogram voor bepaalde soorten familie-informatie kan ook emotioneel belastend zijn, vooral als je familie een geschiedenis heeft van trauma, plotseling verlies of gespannen relaties. Tijdens het maken van een genogram kun je op geheimen of verontrustende informatie over je familie stuiten; Je kunt ook pijnlijke herinneringen en emoties oproepen bij jezelf of de mensen die je interviewt. Wees niet bang om pauzes te nemen of afstand te nemen als jij of anderen zich overweldigd voelen. Als het maken van een genogram stress veroorzaakt, overweeg dan om je te richten op lichtere familiethema's of samen te werken met een getrainde geestelijke gezondheidsprofessional.

1. Stel een doel

Voordat je je genogram maakt, vraag jezelf af: "Wat wil ik leren over mijn familie?"

Genogrammen kunnen onhandelbaar en verwarrend worden als er te veel informatie wordt toegevoegd, dus het kan nuttig zijn om je focus te richten op een specifiek onderwerp of vraag die je hebt over je familie. Stel bijvoorbeeld dat je meer wilt leren over de hobby's en interesses die je familie door de generaties heen heeft gehad. Begin met het opsommen

van vragen die je hebt over het onderwerp, zoals "Welke hobby's brachten mijn familie dichter bij elkaar?" of "Welke hobby's waren een bron van discussie?" of "Hoe beïnvloedden hobby's feestdagen of familietradities?" Je kunt ook een lijst maken van de soorten familie-informatie die je kan helpen deze vragen te beantwoorden. In dat geval kun je een notitie maken om familiefeesttradities te onderzoeken of familieleden te vragen te delen hoe verschillende hobby's hun dagelijkse routine beïnvloedden.

2. Beoordeel wat je al weet

Als je een thema hebt gekozen of een specifieke vraag hebt, begin dan met het schetsen van wat je al weet. Het hoeft geen gedetailleerde schets te zijn—gewoon een basisschema dat je helpt eventuele hiaten in je kennis te herkennen. Als het makkelijker is, maak dan een lijst van wat je weet of een tijdlijn van gebeurtenissen in plaats van te proberen de informatie in een genogram te registreren.

Je kunt bijvoorbeeld de namen van familieleden opschrijven en hobby's die je kent onder hun namen zetten. Je kunt ook een andere lijst maken van belangrijke gebeurtenissen uit je familie die verband houden met deze hobby's of interesses.

Terwijl je opneemt wat je wel en niet weet, maak dan een opsomming van vragen of specifieke gebieden waar je een kennislacune hebt. Stel bijvoorbeeld dat je al weet dat je grootvader en vader allebei van voetballen hielden, Maar je weet niet hoe deze gedeelde interesse hun relatie heeft beïnvloed. Je kunt een paar vragen opschrijven om deze relatie beter te begrijpen, zoals "Brachten mijn grootvader en vader regelmatig tijd samen door met voetbal spelen of kijken?" of "Hoe behandelde mijn grootvader de kinderen die geen voetbal speelden of interesse toonden?"

3. Vul de hiaten op met onderzoek en interviews

Op dit punt in je genogram reis heb je beoordeeld wat je al weet en een lijst samengesteld met vragen die gericht zijn op wat je niet weet.

Basisinformatie zoals namen, geboortedatum, sterfdatum, beroep, geboorteplaatsen, enzovoort kan worden afgeleid uit genealogische gegevens. Meer genuanceerde informatie, zoals wie het goed kon vinden in de familie en wie niet, vereist wat meer onderzoek. Vaak moet je een levende familielid interviewen om antwoorden te krijgen. Wees altijd attent en vriendelijk bij [het interviewen van een levend familielid](#). Sommige vragen kunnen moeilijke herinneringen of familie verhalen oproepen. Wees respectvol over de informatie die je familielid wil geven en probeer meerdere familieleden te interviewen zodat je meerdere perspectieven kunt krijgen. Houd er rekening mee dat het verzamelen van informatie op deze manier ingewikkeld kan zijn, met persoonlijke observatie en perspectief. Mensen kunnen dezelfde ervaring verschillend interpreteren, wat hun perceptie van familieleden en de informatie die ze je geven kan beïnvloeden.

4. Maak je genogram

Wanneer je een genogram maakt, kun je nog steeds vragen of hiaten in je kennis hebben. Dat is oké - normaal zelfs! Families zijn ongelooflijk complex, en het zal bijna onmogelijk zijn om alle informatie die je uit dossiers en familie interviews haalt op te nemen.

Je kunt een genogram maken met kladpapier en een pen, of door een van de vele online genogram programma's te gebruiken. Je kunt ook de gratis versies van [Figma](#) of [LucidChart](#) gebruiken om je genogram te beginnen met diagrammeren, of je kunt [je stamboom afdrukken via FamilySearch](#) en beginnen met het annoteren met symbolen en andere aantekeningen uit je onderzoek en interviews.

Zorg ervoor dat je een legenda toevoegt van de symbolen of kleuren die je gebruikt en wat ze vertegenwoordigen. Je kunt enkele van de bestaande genogramsymbolen gebruiken die beschikbaar zijn of je eigen symbolen en speciale tekens ontwikkelen.

Ontdek Je Familieverhaal

Of je nu klaar bent om je familiegeschiedenis te documenteren om genogrammen te maken, of je de basis van het opbouwen van een stamboom wilt leren, FamilySearch heeft gratis bronnen en tools voor je. FamilySearch biedt toegang tot duizenden online gegevens, evenals bronnen (waaronder [FamilySearch-centra](#)) om informatie over je familie te vinden. FamilySearch biedt ook een [gratis stamboombouwer](#) aan, evenals een dienst waarmee je [familieherinneringen en -bestanden kunt uploaden en delen](#).

Bronnen:

[Familysearch.org](#)

[Magnific](#)

Sebastiaan Ludolf van Eytzen

Een bijzondere stadsbestuurder uit Weesp – deel 1

[Hans van den Dool]

Figuur 1: 'Stadsbestuur van Weesp in 1652', Schilderij van Gijsbert Jansz Sibilla

Figuur 2: Cartouche behorende bij dit schilderij

Vlak voordat Weesp op 24 maart 2022 een stadsgebied binnen Amsterdam werd, bezochten mijn vrouw en ik het fraaie stadhuis in Weesp. In de raadszaal hangt daar het imposante regentenstuk van het stadsbestuur uit 1652. (*Figuur 1*)

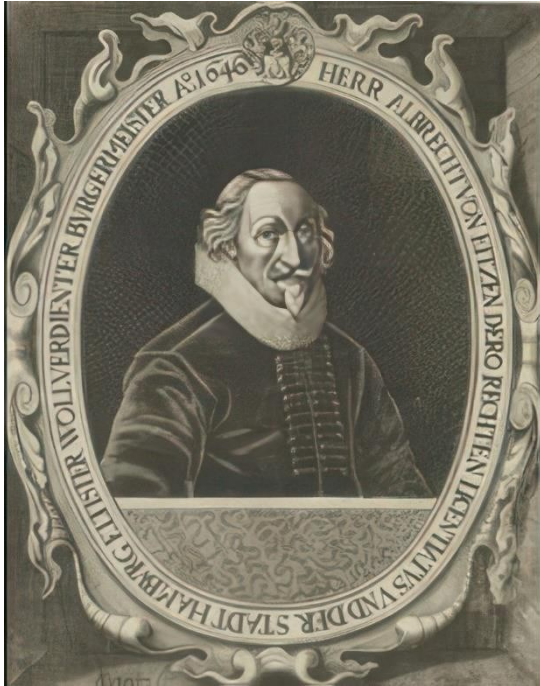
Er hing een naambord onder. (*Figuur 2*) Nieuwsgierig keek ik wie op deze cartouche stonden. Eén naam intrigeerde me: iemand met de voornamen *Sebastiaan* en *Ludolf*. Eenmaal thuisgekomen herinnerde ik me zijn achternaam niet goed en meende dat die met een A begon. Ik dacht aan een Friese edelman, bijvoorbeeld *Van Aitzema* of *Van Aytta* en ging op internet zoeken. Dat hij een Friese edelman was, bleek fout, maar mij werd wel duidelijk dat de man een bijzondere 17de eeuwse was.

Van Aitzema of *Van Aytta* was dus niet zijn juiste achternaam. Met de combinatie van zijn voornamen vond ik via informatie over het schilderij bij de RKD – *Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis*, dat zijn correcte achternaam *Van Eytzen* was.

Ik ontdekte dat de officiële spelling in Duitsland nu *Von Eitzen* was, een nog steeds bestaande familienaam. De oorsprong lag in de twee dorpen Eitzen, ten zuiden van Hamburg.

Er stond onder het schilderij precies *Jr. Sebastian Ludolff Van Eytzen*, en over hem was heel wat bekend. Hij bleek een Hamburgse burgemeesterszoon die als ondercommandant van de schutterij in Amsterdam betrokken geweest was bij een ernstige schietpartij op de Dam in Amsterdam. Ook was hij regent in Weesp en later officier in Zweedse dienst. Via internet kwam ik over hem, zijn familie en nakomelingen meer te weten. Hiervan wordt verslag gedaan in dit stuk. (*Zie ook figuur 3*)

Natuurlijk blijven er vragen over. En zouden niet-gedigitaliseerde bronnen mogelijk nog meer antwoorden kunnen geven.

<4a

4b>

"DE MAGISTRAAT VAN WEESP"

Ir. Sebastiaan Ludolf van Eytzen, zoals hij meestal wordt genoemd, staat dus afgebeeld op het Weesper regentenstuk, maar wie daarop wie is is niet bekend. Er bestaat wel een afbeelding van zijn vader, de burgemeester van Hamburg, *Albrecht von Eitzen* (figuur 4a). Gelet op de overeenkomstige gelaatstreken is mijn vermoeden dat de schuin naar de kaart wijzende staande man op de achterste rij (figuur 4b), *Ir. Sebastiaan Ludolf van Eytzen* is. Hij had ook een militaire betrekking. Hij wijst nadrukkelijk naar de kaart met de fortificatieplannen voor Weesp op de tafel. Verder is hij in senioriteit de jongste Schepen, misschien ook een reden om te staan en niet te zitten. Deze staande figuur toont mijns inziens gelijkenissen met Albrecht von Eitzen, zijn vader. Hij heeft donker haar en lijkt iets jonger dan de rest van de regenten. Als hij in 1616 geboren is, zou hij in 1652 circa 36 jaar oud geweest zijn.

Aan de lezer de vraag of mijn vermoeden onderschreven wordt.

SEBASTIAAN LUDOLF VAN EYTZEN & HET MATROZENOPROER VAN 1652

Volgens Duitse bronnen (1) zou Sebastiaan Ludolf van Eytzen "Obrist des Prinzen von Oranien" zijn geweest, vermoedelijk Overste in Staatse dienst. Een zoekpartij in het Nationaal Archief leverde niets op, maar ik vond wel iets anders!

Op 30 januari 1653 sprak het Hof van Holland remissie en pardon uit voor "Sebastiaan Ludolf van Zijtzen uit Amsterdam", wegens een bevel om in Amsterdam op een menigte te schieten, waarna hij daar gevangen was gezet. In de toedracht schrijft het Nationaal Archief: "Suppliant is luitenant bij de Majoorcompagnie te Amsterdam."

Op 22 september 1652 zou suppliant bevel om te schieten gegeven hebben tijdens een "oploop" in Amsterdam. Hoewel suppliant op verschillende manieren zijn onschuld kan bewijzen, vraagt hij toch gratie. Hij voelt zich niet gerust. Suppliant betaalt de proceskosten

en moet binnen 6 maanden een verzoek tot interimement (= bekrachtiging of goedkeuring) indienen" (2).

Over "Het vergeten matrozenoproer van 1652" is door Frans Thuijs een artikel geschreven in het blad "Ons Amsterdam", jrg. 68, nummer 10, oktober 2018, blz. 8 en 9, waarvan een geannoteerde versie op internet is te vinden (3). Hij schrijft dat tijdens de Eerste Engelse Oorlog door de Staten Generaal koopvaardij schepen werden gevorderd, maar dat een aantal schepelingen daarvan niet of onderbetaald werd. Een deel van deze matrozen trok in september 1652 naar Amsterdam en eiste alsnog betaling. Dit liep uit op grote rellen bij een herberg bij de Herenmarkt. Hier zou de zenuwachtige commandant van de wacht, luitenant Sebastiaan van Eitzen, opdracht hebben gegeven het vuur te openen, wat hij overigens later ontkende. Twee mannen werden toen gedood. Enkele van de rebellerende zeelieden werden na de rellen ter dood veroordeeld en zouden enkele dagen later op de Dam worden opgehangen. Op de Dam was het toen een chaos en opnieuw moest de wacht onder leiding van Van Eitzen in actie komen. Deze keer werden acht personen gedood. Hierna werd gepoogd de zaak te sussen en moesten de officieren, die bevel tot schieten hadden gegeven worden gehoord. Of Van Eitzen nu wel of geen opdracht tot schieten had gegeven, bleef onduidelijk: de verklaringen spraken elkaar tegen en hij ontkende uiteindelijk. Hij werd gearresteerd.

Bij de Staten van Holland werd een verzoek om amnestie ingediend. Waarschijnlijk omdat hij een zoon was van de burgemeester van Hamburg kreeg hij uiteindelijk gratie, op voorwaarde dat hij voor altijd uit Holland werd verbannen. Toevallig (?) bracht tegelijkertijd een delegatie uit Hamburg een bezoek aan Den Haag.

Ook in Van der Aa's Biografisch Woordenboek der Nederlanden staat dit verhaal (4) en in de collectie Thysius van de Leidse Universiteitsbibliotheek is een pamflet beschikbaar, dat zijn verhaal samenvat: *Korte ende Klare aanwysinghe vande onschult vanden Luytenant Sebastiaen Ludolf van Eitzen, over 't gepasseerde tot Amsterdam, den 20 Sept. Ao 1652* (5). De basisstukken zijn ook online te lezen in de Confessieboeken in het Amsterdamse Stadsarchief van 23-09, op 26-09, op 27-09 en op 16-10-1652 (6).

AANWEZIGHEID IN WEESP

Hoe paste dit Amsterdamse gebeuren uit 1652 nu bij de aanwezigheid van Van Eitzen in Weesp? In het Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen vond ik online de nodige informatie over hem.

Chronologisch vond ik:

1648: Ludolf van Eijtsen: regent van het Weeshuis als opvolger van Mr. Thomas Houtman, zaliger

1649: Ludolf van Eijtsen: regent Weeshuis

1650: Sebastiaan van Eijtsen: regent Weeshuis

1651: Sebastiaan van Eijtsen: Schepen

Dit verklaarde nog niet zijn aanwezigheid in Weesp, maar hij bleek door zijn eerste huwelijk in 1634 in het Weesper regentendom te zijn ingetrouwd. Kennelijk had hij een militaire betrekking in Amsterdam en kon hij tegelijk regent in Weesp zijn.

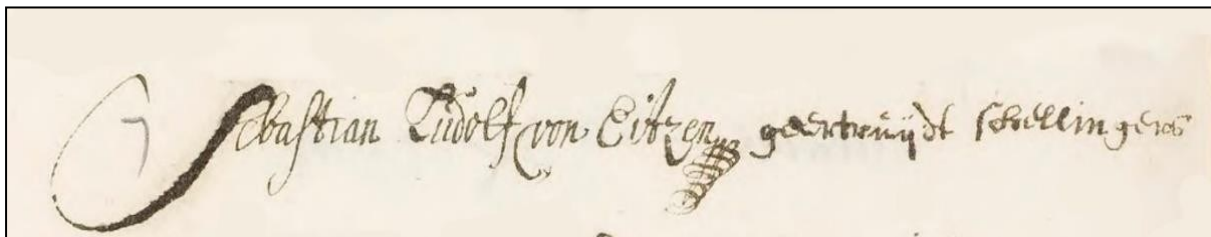
ZIJN DRIE HUWELIJKEN

Op 26 mei 1634 ging "Bastiaen Ludolff van Eyssen" uit Hamburg in Amsterdam in ondertrouw met Maria van Heusen. Hij woonde op de NZ Achtergracht en zij was van Weesp, geassisteerd met haar vader, Pieter Cornelisz. van Heusen (7). Uit dit huwelijk sprongen twee zoons: Albertus en Daniël. Waar die werden geboren is nog niet gevonden, vermoedelijk Weesp.

Op 24 juni 1644 ging hij opnieuw in Amsterdam in ondertrouw, nu met Geertruijt Schellingers, en gaf aan weduwnaar te zijn van ene Margarita of Margareta Doens. Deze inschrijving luidde:

"DTB 460, f. 466, 24 juni 1644:

Sebastiaen Ludolff van Eijtsen van Hamborg wedr. van Margarita Doens, wonen[de] tot hamborgh en Geertruijt Schellingers van A. out 24 jaar, geast. met haer vaeder Cornelis Schellinger, woon[ende] op de Coninxgracght. , [w.g. Sebastian Ludolf von Eitzen [en] Geertruijdt Schellingers (8). (Zie figuur 5)

Figuur 3: Ondertekening van de akte van ondertrouw in 1644

Kennelijk was hij na de dood van zijn eerste echtgenote (Maria Pietersdr van Heusen) hertrouwd, vermoedelijk te Hamburg. Over zijn tweede echtgenote, Margarita Doens, die dan voor juni 1644 moet zijn overleden heb ik tot dusverre niets kunnen vinden. Bij zijn derde huwelijk met Geertruijt Schellingers huwde hij opnieuw iemand met nauwe banden met de regentenkringen van Weesp.

Uit het lidmatenboek van Weesp blijkt dat hij uit Hamburg teruggekeerd was. Maar niet al te lang na zijn huwelijk in 1644 lijkt het erop, of hij weer was vertrokken. Want bij zijn inschrijving in het Lutherse lidmaten register van Weesp op 5 november 1645 staat:

Sebastian Ludolph van Eyten, uyt Hamborg, afgescheyden tot op sijn beterschap, versoent, vertrocken nae Hamborg (9). Het dochttertje uit het derde huwelijk, Cornelia, was in Weesp Luthers gedoopt op 12 februari 1646. Was hij vertrokken toen zijn vrouw zes maanden zwanger was? Was er aanleiding tot ruzie?

EEN POËTISCHE VERMELDING

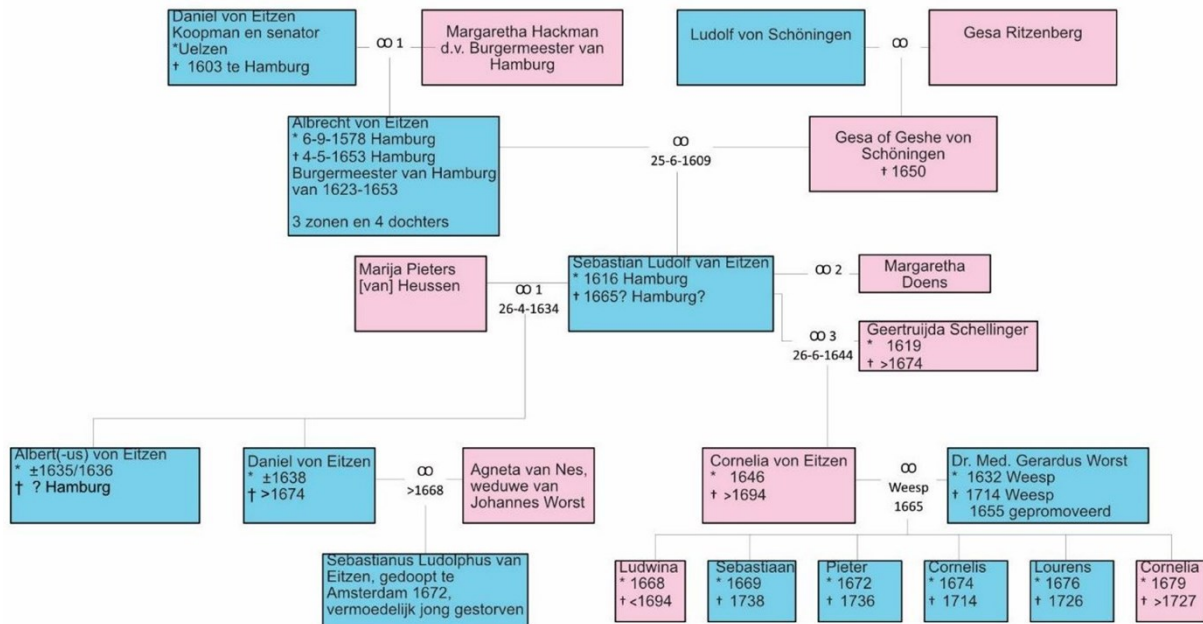
In een studie van Jillis Eijking van de Universiteit van Amsterdam over het manuscript *Verscheidene gedichten, Bestaande in Minne-, Lof-, en Eer-Rymen, Bruilofts-Dichten, Sonnetten, Lijk- en Graf- Dichten, Mengel-Rijm en Sangen* (Amsterdam, 1650) van Nikolaas (Claas) Seep (10) heeft deze de biografische gegevens van een aantal "juffrouwen" uit Weesp nageplozen. Eén gedicht is gewijd aan Geertruydt Schellingers.

Het luidt als volgt (hoofdletters door mij aangebracht, vdD):

Wie ist die van liefd' derst roemen Schellingers sal u liefde noemen Geertruydt kan liefs kracht en aart Gertruydt kan liefs lieve rancken Schellingers wil de liefde dancken Nu Van Eytse met haar paert.

ZIJN OPVOEDING

Over zijn opvoeding in Hamburg wordt een tipje van de sluier opgetild in de briefwisseling van Hugo de Groot. Een Remonstrants predikant te Den Haag, Assuerius Matthisius, schrijft op 16 oktober 1637 aan De Groot dat hij in Hamburg een Christian Pirner gekend heeft, die bezwaren had tegen de Lutherse kerkdienst en om toch een inkomen te verkrijgen zich "met paedagogie [...] bij de soonen van B[urgemeeste]r van Eijtzen [...] heeft beholpen" (11). Dit betreft dus Sebastiaan Ludolf en zijn jongere broer. Was hij van adel? Op het cartouche van het schilderij staat voor zijn naam I^r, de afkorting van Ion(c)ker. Met de I in plaats van de J. In de akten werd hij vaak met het predicaat "Jonker" aangeschreven en ook bij zijn kinderen was dat zo. De vader, burgemeester Albrecht von Eitzen werd op 17 november 1629 door keizer Ferdinand II Rittersmäßigen Adelstand verleend (12), waarbij ook een wapen werd gegeven. De familie werd vanwege dit wapen, met een ruit, ook omschreven als Von Eitzen zur Raute of als von Eitzen von der Raute.

Figuur 4: Stamboom Sebastian Ludolf Van Eitzen

Dit artikel is met toestemming van de schrijver overgenomen uit het blad Amstelland van de afdeling Amsterdam.

Het vervolg vindt u in het komende nummer van Gooise Sporen.

Van Sulyard naar Sulyard van Leefdael

[Anne Schley]

Bij het zoeken naar de naam "van Leefdael" kwam ik ook een aantal mensen tegen met de achternaam Sulyard die zich ineens Sulyard van Leefdael gingen noemen. Dat begint bij Thomas Sulyard geboren omstreeks 1660 in Wetherden, oorspronkelijk lid van de Engelse familie Sulyard uit Suffolk.

De naam "**Sulyard van Leefdael**" of "**Sulyard de Leefdael**" lijkt niet door Thomas zelf te zijn aangenomen. In de oudste vermeldingen wordt hij gewoon aangeduid als Thomas Sulyard. Zijn kinderen en nakomelingen verschijnen echter geregeld onder de samengestelde naam, bijvoorbeeld:

- Ursula Philippa Sulyard van Leefdael
- Agnes Johanna Sulyard de Leefdael
- Gerrit Sulyard de Leefdael

De meest waarschijnlijke verklaring is dat de naam **Van Leefdael** werd toegevoegd om de afstamming van de moederlijke adellijke familie te behouden en te benadrukken. Dat gebeurde vaker wanneer een aanzienlijke familie via een dochter voortleefde of wanneer er rechten, bezittingen of prestige aan die familienaam verbonden waren. Kortom: Thomas kreeg de naam **niet van geboorte mee**. Hij was een Sulyard die trouwde met Johanna van Leefdael; daarna gingen (een deel van) zijn nakomelingen de gecombineerde naam **Sulyard van Leefdael** voeren om beide familielijnen zichtbaar te houden.

De genealogie van Thomas Sulyard en zijn nakomelingen

Over Thomas Sulyard is relatief weinig met zekerheid bekend, maar uit genealogische bronnen kan een beknopte stamboom van hem en zijn directe nakomelingen worden gereconstrueerd.

Thomas Sulyard

Thomas Sulyard werd geboren in 1660 in Wetherden (Suffolk, Engeland) als zoon van Edward Sulyard en Penelope Gage. De familie Sulyard behoorde tot de Engelse landadel van Suffolk. Hij trouwde op 4 april 1682 in 's-Hertogenbosch met Johanna van Leefdael, afkomstig uit een Brabantse adellijke familie. Zij was de dochter van Rogier van Leefdael heer van Deurne en Liefferingen en Hester van Leefdael en Waalwijk. Hij was Lieut. Colonel van een regiment Voetvolck ten dienste van H. Hoog Mogende, in 't jaar 1685. Tijdens de Republiek (1588–1795) had Nederland geen koning, maar lag de hoogste macht bij de afgevaardigden van de provincies: de Staten-Generaal. Om hun soevereiniteit en macht uit te stralen naar het buitenland, gaven zij zichzelf deze deftige aansprektitel. Aanstelling op 19 december 1685 te Den Haag. Functie: Luitenant Kolonel van het Regiment van Kolonel Bellasisse.

Kinderen uit dit huwelijk

Een bron uit het familiearchief Godin, gepubliceerd in *De Nederlandsche Leeuw* (1925), noemt de volgende kinderen:

1. Willem SULYARD Volgt II.
2. Maria Fransosa Isabel Catharina SULYARD Volgt III.
3. Urselina Philippina SULYARD Volgt IV.
4. Hester SULYARD Volgt V.
5. Godert SULYARD Volgt VI.
6. Ursula Philippa SULYARD VAN LEEFDAEL Volgt VII.
7. Agnes Johanna SULYARD VAN LEEFDAEL Volgt VIII.
8. Gerard SULYARD VAN LEEFDAEL Volgt IX.

II. Willem SULYARD werd gedoopt op 11 mrt 1683 in Den Bosch.

III. Maria Fransosa Isabel Catharina SULYARD werd gedoopt op 30 aug 1684. Zij was vernoemd naar de gravin van Nassau, de gouvernante van 's-Hertogenbosch. Haar familie was nauw verbonden met de heerlijkheid Deurne. Bron: DeurneWiki

IV. Urselina Philippina SULYARD werd gedoopt op 12 feb 1686 in Den Bosch. Urselina trouwde met Simon COLLOTE DESCURY op 29 jan 1719 in Deurne. Huwelijksnotities: RHCE, Toegangsnummer: 10225 Collectie doop-, huwelijks- en overlijdensregisters daterend van voor de invoering van de Burgerlijke Stand, Inventarisnummer: 62.8, Folio: 43, Scannr: 45

V. Hester SULYARD werd gedoopt op 11 feb 1687.

VI. Godert SULYARD werd gedoopt op 8 mrt 1689 en is overleden op 24 dec 1691, op 2-jarige leeftijd. Er zijn van hem geen huwelijk en/of kinderen bekend.

VII. Ursula Philippa SULYARD VAN LEEFDAEL werd gedoopt op 9 okt 1693 in Den Bosch en is overleden in jul 1719 in Dublin, Ierland op 25-jarige leeftijd. Er zijn van haar geen huwelijk en/of kinderen bekend.

VIII. Agnes Johanna SULYARD VAN LEEFDAEL werd gedoopt op 16 mrt 1696 in Den Bosch en is overleden in 1744 in Giessendam. Er zijn van haar geen huwelijk en/of kinderen bekend.

IX. Gerard SULYARD VAN LEEFDAEL werd gedoopt op 12 jun 1696 in Den Bosch, is overleden op 38-jarige leeftijd op 12 sep 1730 in Deurne en werd begraven op 16 sep 1730 in Bergen op Zoom. Hij volgde zijn oom Johan op, die kinderloos was overleden. Hij was kapitein in dienst van de Republiek en verbleef slechts in de zomermaanden in Deurne met zijn echtgenote Anna Maria SPIERING en hun zes kinderen. SULYARD ging in 1728 failliet en moest de heerlijkheid van Deurne van de hand doen.

Gerard trouwde met Anna Maria SPIERING op 17 feb 1723 in Deurne. Anna werd gedoopt op 16 mrt 1694 in Delft, is overleden op 10 dec 1761 in Utrecht, op 77-jarige leeftijd en werd begraven op 16 dec 1761 in IJsselstein. Anna Maria weduwe van Gerard SULYARD VAN LEEFDAEL ontving op 29 oktober 1755 van haar zoons Willem en Rogier SULYARD VAN LEEFDAEL een schenking van roerende en onroerende goederen, wegens trouwe diensten, waarvoor zij vrije inwoning bij haar zoons houdt en onderhouden wordt.

Kinderen uit dit huwelijk:

1. Willem SULARD VAN LEEFDAEL Volgt X.
2. Rogier SULARD VAN LEEFDAEL Volgt XI.
3. Anna Maria SULARD VAN LEEFDAEL tweeling met Ermgarda Cornelia werd gedoopt op 12 mei 1726 in Delft.
4. Ermgarda Cornelia SULARD VAN LEEFDAEL tweeling met Anna Maria werd gedoopt op 12 mei 1726 in Delft.
5. Agatha SULARD VAN LEEFDAEL werd gedoopt op 14 sep 1727 en overleed op 15 okt 1727 in Deurne.
6. Agatha SULARD VAN LEEFDAEL Volgt XII.

X. Willem SULARD VAN LEEFDAEL werd gedoopt op 21 dec 1723 in Delft en is overleden op 26 aug 1779 in Sint George d'Elmina, Guinea, op 55-jarige leeftijd.

In 1773 was hij oud-ritmeester, raad en fiscaal over de Noord- en Zuidkusten van Afrika.

Op 16 mei 1757 wordt er een testament opgemaakt voor de inboedel, staande huwelijk geconquesteerde goederen in Holland en lijftocht voor de langstlevende. Testateur: Willem baron Sulyard de Leefdaal, zoon van Gerard Sulyard de Leefdaal en Anna Maria Spiering echtgenoot van Maria Isabella de Colins de Tarsienne. De kinderen in de legitieme portie bij kinderloosheid erft langstlevende met benoeming van langstlevende tot voogd.

Op 14-11-1761 tekent hij een schuldbekentenis van f 600,- vanwege een lening van Pieter de Mortier, makelaar in Amsterdam met porties in twee contracten van overleving tot onderpand.

Op 01-02-1762 draagt hij de van helft van een lijfrente-brief ten laste van de generaliteit over aan zijn broer Rogier Sulyard de Leefdaal.

Op 01-02-1762 tekent hij een schuldbekentenis van f 2.000,- aan zijn broer Rogier wegens aandeel in de boedel van Cornelia Margaretha Bogaart.

Op 23-10-1762 wordt voor notaris Jelmer de Bruyn te Amsterdam een schuldbekentenis groot f 25.000,- met levensverzekeringen en eventuele nalatenschap tot onderpand gepasseerd Geconstitueerde: Arend Rutgers, koopman in Amsterdam.

Willem trouwde met Maria Isabella DE COLINS DE TARSIENTE. Maria werd gedoopt in 1730 en is overleden in 1755, op 25-jarige leeftijd.

Kinderen uit dit huwelijk:

1. Agatha Marguerite Anne Isabelle Charlotte SULARD VAN LEEFDAEL Volgt XIII.

XI. Rogier SULARD VAN LEEFDAEL, gedoopt op 30 mrt 1725 in Delft, overleden op 15 mei 1802 in Den Haag. Hij trouwde met Adriana Sophia van Eck, gedoopt 1737 in Zutphen, overleden 1 feb 1826 in Den Haag, Bron: Haags Gemeentearchief, Toegangsnummer: 0335-01 Ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente 's-Gravenhage, Inventarisnummer: 1211, Aktenummer: 140, Scannr: 25, Wijk I.26. Hij was kolonel en kapitein van de Infanterie van Dienst in het tweede Bataillon van den generaal majoor van Holstein garnizoen honderde te Namen en woonde in IJsselstein.

XII. Agatha SULARD VAN LEEFDAEL, gedoopt op 25 mei 1729 in Bergen op Zoom, Bron: RHCE, Toegangsnummer: 10225 Collectie doop-, huwelijks- en overlijdensregisters daterend van voor de invoering van de Burgerlijke Stand, Inventarisnummer: 62.8, Folio 55v, Scannr: 58, overleden op 29 jan 1751 en werd begraven in een eigen grafkelder in Delft.

XIII. Agatha Marguerite Anne Isabelle Charlotte SULARD VAN LEEFDEEL gedoopt op 3 mei 1753 in Brussel, Bron: Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek, overleden op 14 jul 1832 in Utrecht. Het Utrechts Archief, Toegangsnummer: 481 Burgerlijke Stand van de gemeenten in de provincie Utrecht 1811-1902, Inventarisnummer: 1181-01, Aktenummer: 815. Zij trouwde op 9 mei 1777 in Utrecht met Benjamin VAN BOETZELAER, gedoopt 29 jan 1742 in Utrecht, overleden 3 nov 1807 in Langerak. Bron: Nieuw Nederlandsch biografisch woordenboek, deel 8, pag. 139.

Kinderen uit dit huwelijk:

1. Elisabeth Henriëtte VAN BOETZELAER, gedoopt 8 mrt 1778 in Utrecht, Bron: Het Utrechts Archief, Toegangsnummer: 711 Burgerlijke stand gemeente Utrecht en van de voormalige gemeente Zuilen: retroacta doop- trouw- en begraafregisters, Inventarisnummer: 16, Paginanummer: 170, Scannr: 175, overleden op 13 jan 1813 in Amsterdam, Bron: Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek.

Mogelijke nakomelingen

Van Ursula en Agnes zijn in de geraadpleegde bronnen geen volledig uitgewerkte afstammingslijnen opgenomen. Agnes wordt echter in enkele genealogieën aangeduid als stammoeder van latere Nederlandse adellijke en regentenfamilies via huwelijken in de Zuidelijke en Noordelijke Nederlanden. De familie Godin bezat later het archief waarin het bijbelblad van de familie Sulard werd bewaard.

Voor een sluitende reconstructie van de nakomelingen zou verder onderzoek nodig zijn in:

- Nederlandse doop-, trouw- en begraafregisters van Noord-Brabant;
- de archieven van de familie Van Leeftael;
- genealogische databases zoals FamilySearch, Genealogics en Nederlandse adelsgenealogieën.

Bronnen:

hetutrechtsarchief.nl

www.thepeerage.com/p47211.htm#i472105

www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Johan_van_Leeftael

resources.huygens.knaw.nl/nnbw/

[Brabants Historisch Informatie Centrum](#)

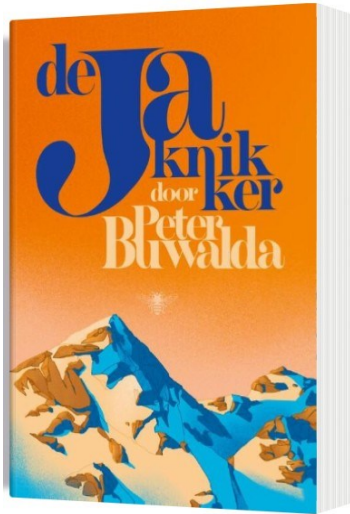
[Regionaal Historisch Centrum Eindhoven](#)

[Haags Gemeentearchief](#)

[De Nederlandsche Leeuw](#)

Literatuur en Genealogie: *De Jaknikker* door Peter Buwalda

[Dik Jager]

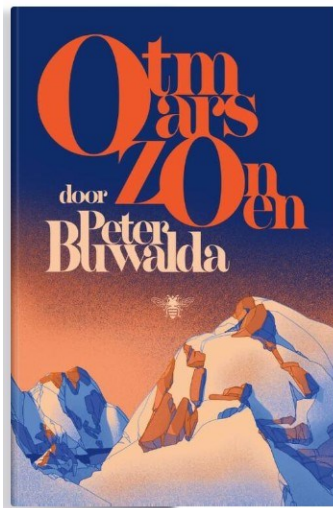

Figuur 1

Peter Buwalda (1971) debuteert in 2010 met het succesvolle *Bonita Avenue* en kondigt vervolgens een trilogie aan. Het eerste deel *Otmars zonen* (607 blz.) verschijnt in 2019 en in 2025 komt *De Jaknikker* uit (figuur 1, 688 blz.). Als laatste deel is *Hysteria Siberiana* (werktitel) aangekondigd. Buwalda zwakt de trilogie wat af en zegt dat de twee boeken een eenheid (één planeet) vormen. Een mogelijk derde boek zou "als een maan om die planeet kunnen cirkelen". In een vorige uitgave van Gooise Sporen is *Otmars zonen* behandeld. Dit boek moet je eigenlijk gelezen hebben voordat je *De Jaknikker* ter hand neemt. Daarom staat op de omslag een korte inhoud van het eerste boek én start het met een opsomming van de meeste romanfiguren.

Buwalda begint de trilogie met hoofdstuk 111 en laat de nummering aflopen. *De Jaknikker* heeft nagenoeg dezelfde opbouw als zijn voorganger: (The evening time is reading time: hfdst. 74 t/m 55) en Peroxidewatjes: hfdst. 54 t/m 46). Het boek eindigt met een aantal ongenummerde hoofdstukjes. Logischerwijs zal het derde boek de hoofdstukken 45 t/m 1 bevatten.

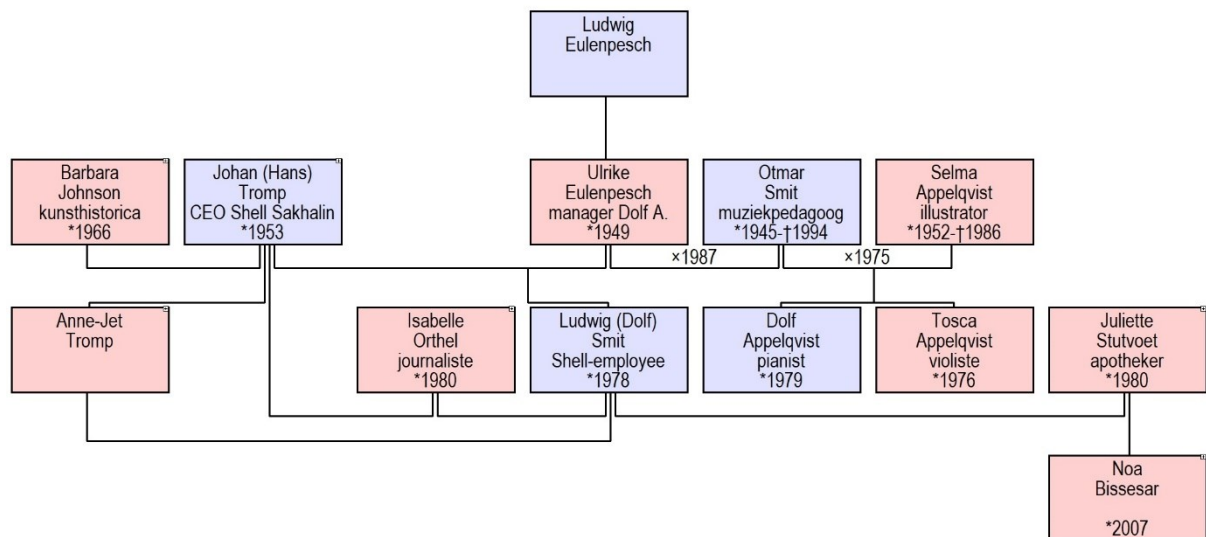
Korte inhoud van *Otmars zonen*.

Figuur 2

Twee hoofdpersonen zijn Ludwig Smit en Isabelle Orthel. Zij vertellen de twee delen in *Otmars zonen* (figuur 2). Aan het einde van het boek neemt de derde hoofdpersoon Johan Tromp het ineens over en creëert een open einde in afwachting op *De Jaknikker*. Ludwig Smit werkt bij Shell. Hij is in 1979 geboren als Dolf Eulenesch, zoon van de ongehuwde moeder Ulrike. Zijn biologische vader is Hans (Johan) Tromp, die Shell-CEO is op het Siberische Sakhalin. Zijn moeder Ulrike trouwt als Dolf 8 jaar is met de muziekpedagoog en weduwnaar Otmar Smit. Deze heeft een zoon die ook Dolf heet en een dochter Tosca. Otmar heeft dus een zoon en een stiefzoon met dezelfde naam, wat de titel van het boek verklaart. Zie figuur 3. Tosca speelt viool en Dolf is pianist. Deze laatste is een genie als het op het spelen van composities van Ludwig van Beethoven aankomt. Zijn adoratie voor deze componist neemt af en toe waanzinnige vormen aan.

Hij denkt een onbekende compositie van Van Beethoven te hebben ontdekt. Ulrike is de manager van de muzikale Dolf.

Figuur 3

Dolf Eulenpesch wiens naam veranderd is in Ludwig Smit, heeft een relatie met de apotheker Juliette Stutvoet. Deze voorziet Ulrike van medicijnen voor de getroubleerde pianist. Juliette heeft een dochtertje Noa waar Ludwig dol op is (figuur 3). In 2013 gaat hij zoekt hij Tromp op in Siberië. Behalve over Shell-zaken wil Ludwig eens zeker weten of Tromp nu zijn vader is of niet. De Shell-zaken gaan niet goed, toch vraagt Tromp aan Ludwig om te komen skiën.

In een hotel op Sakhalin ontmoet Ludwig de 31-jarige journaliste Isabelle Orthel, die hij kent van zijn studententijd in Enschede. Hij vertelt haar over het verdwenen werk van Van Beethoven. Dat triggert de onderzoeksjournalist in haar, zodat hij daar direct al spijt van heeft. Zij heeft vier jaar geleden in Nigeria als zogenaamde modeverslaggeefster een 'heftige' affaire met Tromp gehad en kent een aantal van zijn geheimen. Dat zijn de passieve betrokkenheid bij ontvoering van de schrijfster Jill Biggerstaff en de moord op haar cameraman, een compromitterende brief van Tromp via de (adoptief)grootvader van Isabelle, wat Shell-geheimen en hun affaire in Lagos.

Isabelle besluit daarover ook Tromp te bezoeken; deze realiseert zich er toen te zijn ingetuind. Ze staan fel tegen over elkaar. Dan komt Tromps vrouw Barbara binnen, een zwarte Amerikaanse vrouw met gezag. Het boek eindigt met een toast met een glas absint op de gezondheid van de Tromps.

De Jaknikker

Het verhaal gaat verder. In de hoofdstukken 74 t/m 68 is Tromp aan het woord. Hij is van slag door het bezoek van Isabelle en door de hint dat zij zijn geheimen gaat publiceren. Hij belt haar, nadat zij met zijn zojuist ontslagen assistente Natalja Andropova gegeten heeft. Hij hangt een verhaal op over de kindwens van Natalja dat eigenlijk over zijn dochter Anne-Jet en haar vriend de 'handoplegger' Raymond gaat. Tromp doet Isabelle een voorstel om bepaalde zaken zoals hun SM relatie in Lagos niet te gebruiken. Dan noemt Isabelle ook de brief van Tromp aan Isolde Knop van 20 jaar geleden, waarin hij deze ook een SM-achtig voorstel doet.

Figuur 4

Isabelle werkt voor de Financial Times in Moskou. Tromp raadpleegt zijn advocaat Eduard Chapatte hoe met haar om te gaan. Zij gaat niet in op het voorstel om niet te publiceren, wat haar 1 miljoen zou opleveren. Hij laat haar in de gaten houden door ex-militairen van een veiligheidsdienst en laat anderen artikelen publiceren over Isabelle die haar in diskrediet brengen.

Ludwig skiet met Tromp; deze vraagt hem als opvolger van Natalja. Ludwig zou dan zijn 'tassendrager' worden; een persoonlijk assistent met veel macht. Op het kantoor van Tromp hangt een afbeelding van een jaknikker, een groot apparaat dat olie uit de grond pompt (figuur 4). Wordt Ludwig de jaknikker van Tromp? Hij vertelt hem over zijn ontmoeting met Isabelle en verzwijgt hun intieme samenzijn in het hotel.

In dit boek komen twee (voorspellende) dromen voor. Tromp droomt (de eerste) dat hij met Ludwig

in Leiden zijn dochter Anne-Jet bezoekt. Daar ontdekt hij dat zij en Ludwig een verhouding hebben.

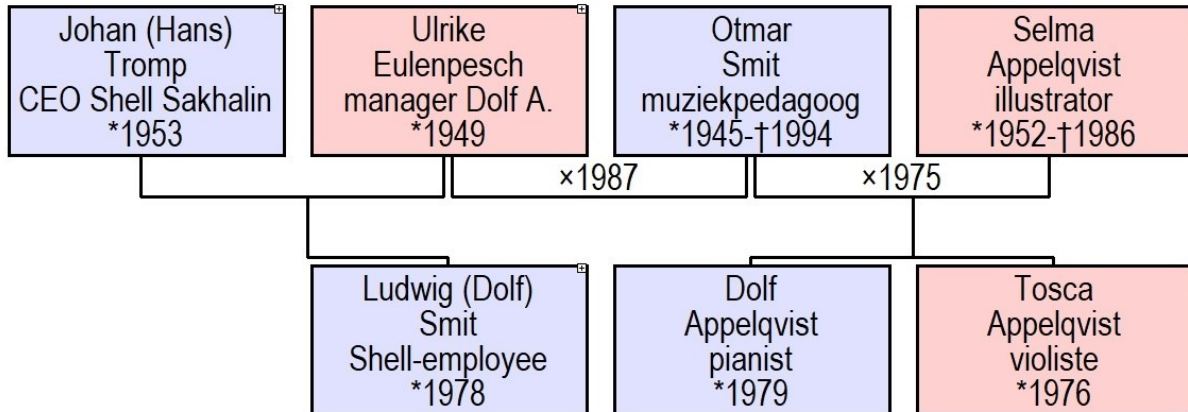
In de hoofdstukken 67 t/m 61 volgen we de gedachten van Ludwig. Na zijn terugkeer vindt Juliette dat Ludwig het aanbod van Tromp moet weigeren: hij kan haar en zeker Noa toch niet in de steek laten? In eerste instantie belooft hij dat. De dag erna rijdt hij naar Wuppertal, de geboorteplaats van zijn moeder, waar zijn stiefbroer optreedt. Ludwig herinnert zich een droom (de tweede) waarin hij zijn moeder achter een deur hoort met een huilend klein kind. Alleen heet zij niet Ulrike, maar Gertrude of Gudrun. Hij adviseert Isabelle in te schakelen als 'perschef' om de uitvoering van het gevonden manuscript te begeleiden. Noch Dolf noch Ulrike hebben daar oren naar. Dan stelt Ludwig voor dat Isabelle een documentaire maakt over de vondst en de uitvoering van de Beethoven-sonate. Dat valt wel in goede aarde. Isabelle heeft haar twijfels.

Ludwig maakt het uit met Juliette en neemt de baan bij Tromp aan. Zijn invloed wordt groot, wat zijn collega Ilona Palisnikov niet kan verkroppen. Daarentegen kan hij het goed vinden met de vrouw van Tromp. Deze Barbara is in veel opzichten de meerdere van Tromp: moreel, cultureel en intellectueel. Ludwig wandelt vaak met haar en spreekt over literatuur. Barbara vraagt hem – en niet Tromp - het manuscript te lezen van een lijvig boek waarmee ze bezig is. Tromp komt daar prominent is voor. Ludwig heeft Tromp nog niet bevraagd over zijn vaderschap, dus hij wel nieuwsgierig. Hij gaat naar Moskou als spion voor Tromp met de intentie de geluidsbestanden over Tromp te vinden. Eén bladzijde leest Ludwig uit het manuscript van Barbara; het gaat over een Shell-directeur die Clock heet. Maar ook herkent hij iets van Isabelle. Hij besluit voorlopig het lezen te staken.

Documentaire

De hoofdstukken 60 t/m 57 gaan over Isabelle en Ludwigs idee dat zij een documentaire maakt over de jeugd van Dolf. Ulrike en hij zijn daar enthousiast over. In Vera Glavanakova vindt ze een geldschietster voor haar project. De rol van Vera is verdacht: is zij een mol? Deze Bulgaarse is verzamelaar en kenner van handschriften, met name van componisten, is

welgesteld en heeft een eigen museum. In december gaan deze vijf Isabelle, Vera, Ulrike, Dolf en Tosca naar Los Angeles. Daar heeft het gezin een tijd gewoond, is de moeder Selma overleden (figuur 5) en heeft Dolf een tijd in een psychiatrisch ziekenhuis verbleven. De rol van Vera is verdacht: is zij een mol? Ludwig verblijft in die tijd in het Russische appartement van Isabelle.

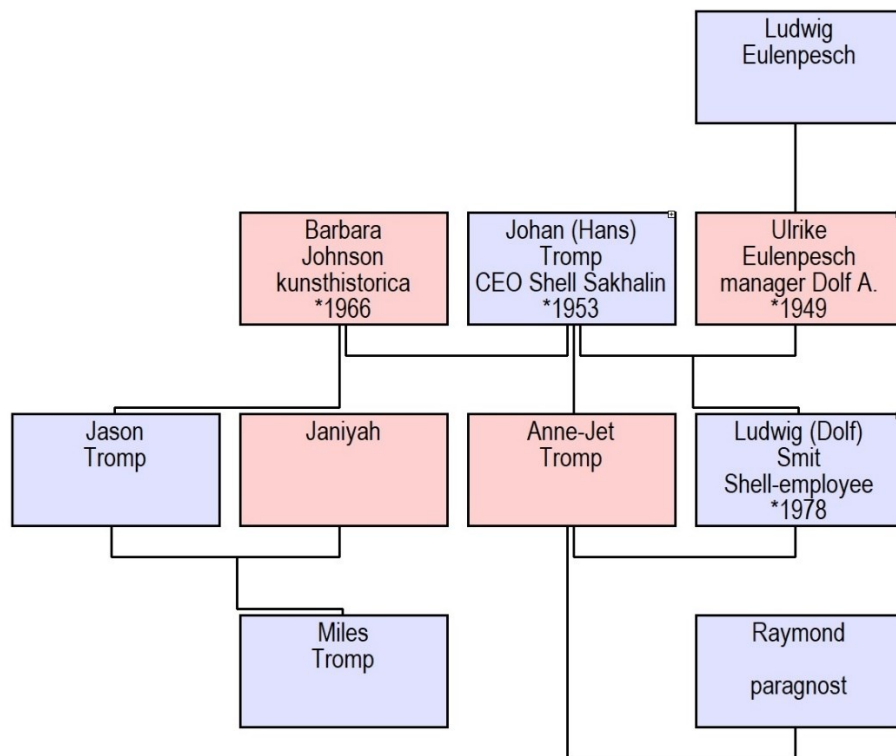

Figuur 5

In hoofdstuk 56 tot en met 52 is Tosca degene door wiens (wier?) ogen we meekijken. In hoofdstuk 55 duikt Tromp even op en hoofdstuk 55 eindigt met de gedachten van Ludwig.. Tosca is minder begaafd dan haar broer Dolf. Tot aan de dood van Selma is hij een verwoed tekenaar. Daarna stort hij zich op de piano én Beethoven. Hij wordt een gevierd pianist. Eerst treden broer en zus samen op, daarna stopt de samenwerking. Tosca formeert een eigen trio met Leo aan de piano en Margot op de cello.

In Los Angeles besluit Tosca na de documentaire samen met Dolf een concert te geven, daartoe moet de tour van het trio door Azië gedeeltelijk gecancelld en gedeeltelijk aangepast worden. Het trio zou in het Tsjechov-theater in Sakhalin optreden voor Shell, georganiseerd door Barbara Tromp. Tosca belt haar – via Tromp - op over een verandering in het programma. In een zeldzaam mededeelzame bui vertelt Ulrike aan Tosca over haar Duitse ouders. Haar moeder is nazi-verpleegster geweest in het Derde Rijk. Dat zorgt voor de scheiding van Ulrikes ouders. Dolf krijgt erge ruzie met zijn stiefmoeder. Hij weet dan nog niet dat deze een kopie van de Beethoven-sonate naar een muziekcriticus heeft gestuurd.

Ludwig is bang dat Tosca na het concert de vader-zoon relatie wil openbaren. In hoofdstuk 51 krijgen we van Ludwig te horen wat hij allemaal ontdekt heeft in het huis van Isabelle in Moskou. Uiteindelijk begint hij toch aan het duizend pagina's tellend manuscript van Barbara, met een potlood in de hand.

Figuur 6

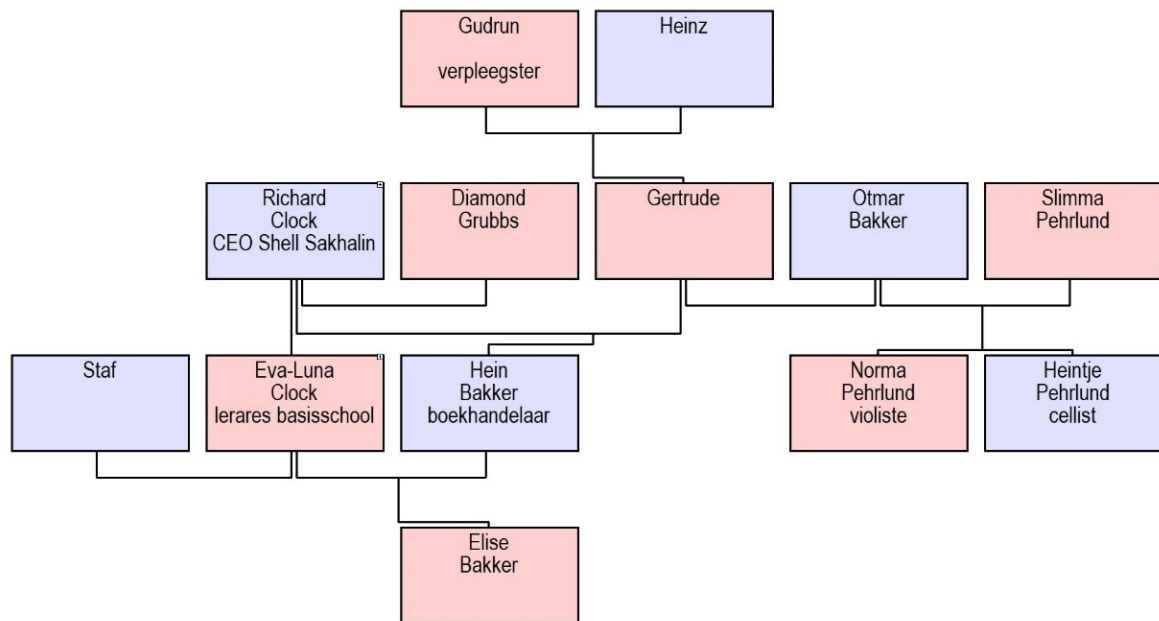
Kerstmis in huize Tromp wordt ongezellig. Ludwig komt weliswaar terug uit Moskou, maar de zoon van Barbara en zijn gezin komen niet door ziekte van hun kind (figuur 6). In het nieuwe jaar zitten Tromp, zijn vrouw en Ludwig op de eerste rij tijdens het concert door het trio in het Tsjechov-theater. Tosca moet als 'straf' voor het niet laten doorgaan van een groot aantal optredens) de bladmuziek voor Leo omslaan. Dan herkent zij haar stiefbroer én Tromp, die ze ooit geld gevraagd heeft om de opleiding van Ludwig te bekostigen. Ludwig is bang dat Tosca na het concert de vader-zoon relatie wil openbaren. In hoofdstuk 51 krijgen we van Ludwig te horen wat hij allemaal ontdekt heeft in het huis van Isabelle in Moskou. Uiteindelijk begint hij toch aan het duizend pagina's tellend manuscript van Barbara, met een potlood in de hand.

Plotwending (spoileralert)

Na hoofdstuk 51 verschijnen twee *ongenummerde* hoofdstukjes (Fout geraden en Het is nog vroeg) met tekst die **vet** is gedrukt. Het is duidelijk dat iemand anders 'mee' gaat schrijven. Al gauw blijkt dat alle voorafgaande hoofdstukken (111 t/m 51) de tekst vormen uit het manuscript van Barbara. Er volgen meer van dit soort vette teksten. Zinnen uit het manuscript zijn dan weer niet-vet weergegeven.

Het is de 'echte' hoofdpersoon Hein Bakker ($\equiv$ Ludwig Smit) – ook vernoemd naar zijn grootvader - die in het manuscript het leven van hem en van Clock ($\equiv$ Tromp) herkent. Zie figuur 7 voor de overeenkomstige namen. Hij is na Sakhalin gestopt als Shell-werknemer verhandelt boeken via internet.

Net als Ludwig heeft hij een vaderloze jeugd gehad, maar hij kent zijn verwekker niet.

Figuur 7

Het personage Barbara Johnson blijkt Diamond Grubbs te zijn, woont in de VS en is gescheiden van Richard Clock ($\equiv$ Johan Tomp). Zij mailt Hein meer hoofdstukken en stuurt hem boeken uit haar bibliotheek voor zijn handeltje.

Eva-Luna ($\equiv$ Anne-Jet) heeft haar vorige relatie de spirituele Staf ($\equiv$ Raymond) de deur gewezen. Samen met deze basisschooljuf woont Hein in Leiden en heeft een dochtertje Lexi van nog geen jaar. Zij heeft een zeldzame vorm van epilepsie (syndroom van Hulot) en is ernstig gehandicapt.

Zijn bij hun inwonende moeder Gertrude ($\equiv$ Ulrike) neemt een groot deel van de verzorging op zich. De stiefbroer van Hein heet Heintje ($\equiv$ Dolf) en speelt geen piano, maar cello. Het ontdekte muziekstuk is 'in het echt' een compositie van zijn idool Robert Schumann: Vijf romances voor cello en piano. Zijn zus is violiste Norma ($\equiv$ Tosca). Frappant is dat Isabelle en hun (stief)vader Otmar wel de eigen voornaam houden. De reden kan zijn dat Otmar niet overleden is en Isabelle juist wel. Hein vindt het verhaal onthullen én verdraaien.

In hoofdstuk 50 en 49 herinnert Ludwig zich een zakenreis naar Soergoet – dat midden tussen Moskou en Sakhalin ligt - met Tromp en delegatieleidster Hanka, een 30-jarige vrouwelijke Shell-employee. Commentaar van Hein hierop is dan weer vet gedrukt. Aan het eind trekt Hein een (voorspelbare?) conclusie.

In een taxi 'foezelen' Ludwig en Tromp met Hanka. Isabelle wordt wel genoemd, maar treedt niet meer handelend op. Zij heeft nog wel Ludwig ervan beschuldigd spullen uit haar kamer te hebben onttrokken. Aan het einde van het concert in het Tsjechov-theater krijgt Ludwig ruzie met Tromp. Hein geeft weer zijn versie van de gebeurtenissen. Beiden lopen in elk geval weg en maken een eind aan hun baan. De opvolger van Ludwig als tassendrager is Ilona Palasnikova. Zij gaat met Tromp mee naar Londen en volgt waarschijnlijk ook Barbara op als geliefde van Tromp na hun scheiding.

Eva-Luna gaat samen met Hein naar Clock en vertelt hem dat zij zwanger is. Aan het einde van het boek lopen de verhalen door elkaar: zowel Tromp als Clock bezoeken hun bastaarddochter in Nederland en nodigen haar uit in Sakhalin, in het huis zonder Barbara/Diamond.

In tegenstelling tot Gertrude ontvangen Hein en Otmar wél een uitnodiging voor de Romance van Schumann uitgevoerd door Heintje. Aan het eind van het boek scant Hein wat door de laatste bladzijden van het manuscript.

Hij doet dat bij zijn stiefvader Otmar in Eindhoven. Hij vraagt zich steeds af of hij Eva-Luna over hun gemeenschappelijke afkomst zal vertellen.

De ontbrekende vader

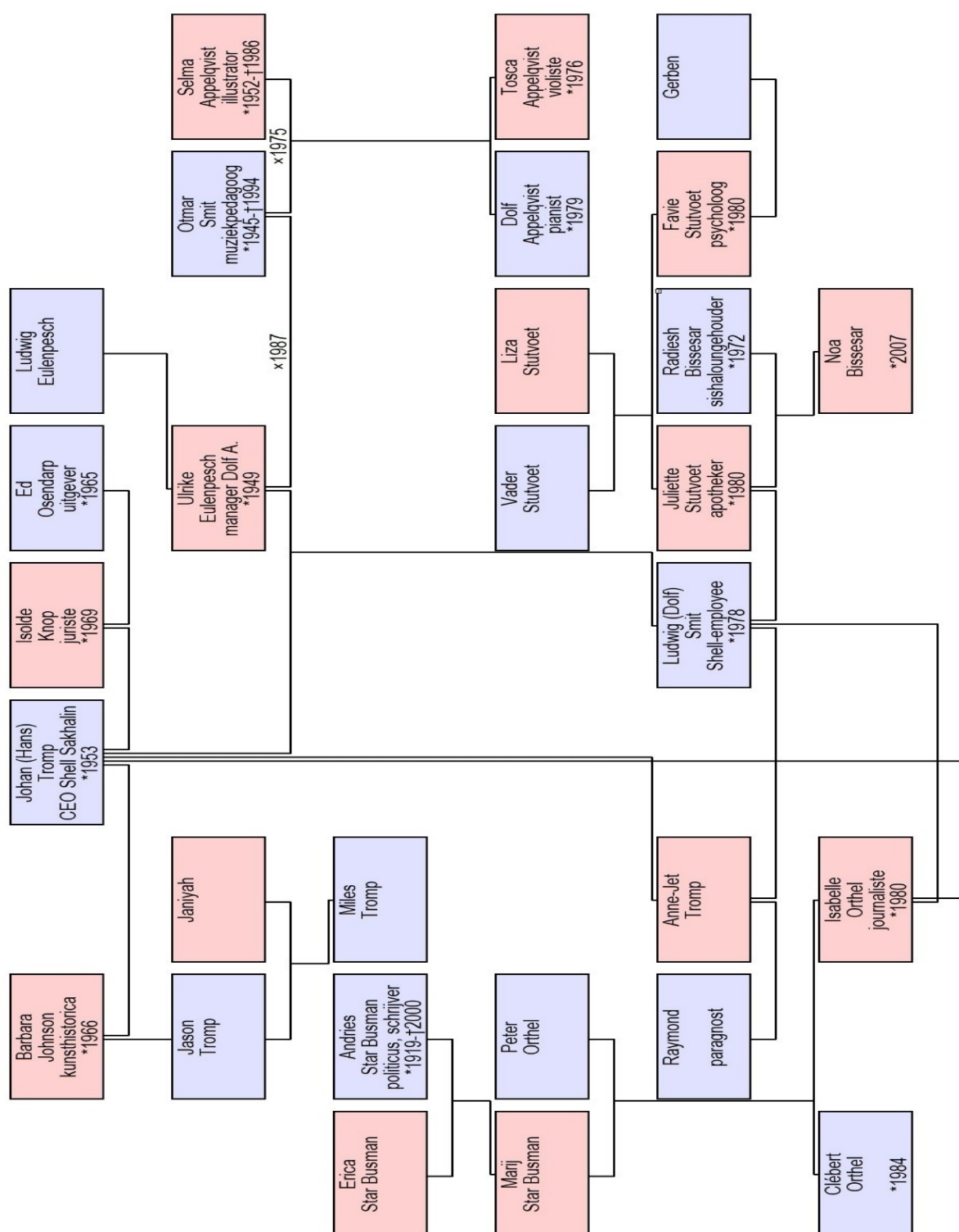
In de genealogie zijn we vertrouwd met het ontbreken van een vader.

Meestal is deze onbekend, hoewel tegenwoordig met DNA-onderzoek het soms zelfs mogelijk is de vader aan te wijzen.

Evenals zijn hoofdpersonen Ludwig en Hein is de schrijver Peter Buwalda ook opgegroeid zonder vader.

Hij draagt dan ook de familienaam van zijn moeder.

Totaal overzicht van de belangrijkste personen en hun relaties uit het manuscript. Horizontale verbindingslijnen stellen (kortstondige) relaties voor (figuur 8).

Figuur 8

Kopij Gooise Sporen

Het volgende nummer van Gooise Sporen verschijnt half december 2026.

Kopij voor dat nummer mag je vóór eind november sturen naar de redactie: redactie-goi@ngv.nl

Daarbij kun je denken aan bijzondere vondsten in een archief, moeizame en al of niet succesvolle zoektochten naar informatie over specifieke voorouders of een verhaal bij een bijzondere foto. Kortom, iets waarvan je je mede-genealogen deelgenoot wilt maken.

Evenementen in 2026

Voor al onze activiteiten kijk in de afdelingsagenda:

ngv-afdelingen.nl/goi/agenda

Voor alle landelijke NGV cursussen en evenementen kijk op: ngv.nl/academie

Ledenaantal

Het ledenaantal bedraagt: 143

Colofon

Nederlandse Genealogische Vereniging. Opgericht 1 juli 1946.

Correspondentieadres: NGV, Postbus 50, 3980 CB, Bunnik

Bibliotheek en andere diensten: Kosterijland 3, 3981 AJ, Bunnik

Openingstijden: 1e en 3e donderdag van de maand van 10:00-16:00 uur op afspraak.

Afdeling Gooiland. Opgericht 30 maart 1949.

De afdeling omvat de gemeenten met de postcodes: 1200 t/m 1279, 1400 t/m 1419 en 3630 t/m 3639.

Dit zijn de (deel)gemeenten Hilversum, Loosdrecht, Kortenhoef, 's-Graveland, Ankeveen, Laren, Blaricum, Huizen, Naarden, Bussum, Nieuwersluis, Loenen a/d Vecht, Loenersloot en Vreeland.

Alle bijeenkomsten zijn in de Bethlehemkerk, Loosdrechtseweg 263, Hilversum.

Voor bereikbaarheid: <https://delichtbron.nl/contact/>

Dit afdelingsblad wordt digitaal toegezonden aan de leden van de NGV, afdeling Gooiland en aan de leden van andere afdelingen, die een bijkomend lidmaatschap zijn aangegaan.

Het blad verschijnt viermaal per jaar.

Gooise Sporen online: Koninklijke Bibliotheek ISSN: 2950-5607

Website afdeling Gooiland: <https://www.ngv-afdelingen.nl/goi/>

NGV-website: <https://www.ngv.nl/>

Deze afdeling is ook actief op Facebook als '[Ngv Gooiland](#)' en op X: @NGV_GOOI

(https://x.com/ngv_gooi) en op BlueSky :@ngv-gooi.bsky.social

(<https://bsky.app/profile/ngv-gooi.bsky.social>).

Bestuur:

Voorzitter: Louis Heinsman, email: voorzitter-goi@ngv.nl

Secretaris: Dik Jager, email: secretaris-goi@ngv.nl

Penningmeester: Maarten van Mourik, email: penningmeester-goi@ngv.nl

Redactie Afdelingsblad: Anne Schley-de Bruin, email: redactie-goi@ngv.nl

Webredactie: Anne Schley-de Bruin, email: webredacteur-goi@ngv.nl

Kopij: mocht u kopij willen aanleveren, dan is dat zeer welkom. Artikelen het liefst als platte tekst, dus zonder opmaak. Foto's en dergelijke separaat meesturen als jpg-bestand. Graag mailen naar: redactie-goi@ngv.nl